

Romanũ

Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana okwasiarukat Paulo 'ga upe rakue. A'eramũ Paulo 'ga 'aga kwasiaa imonou Roma pewara 'gã nupe.

Ymã te Janeruwarete 'ga Abraão 'gã juapyrera 'gã mũ'jãu imogyau wemiayuwamũ rakue. Judeu 'gã Abraão 'ga juapyrera. Oje'ega Janeruwarete 'ga imonou Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ judeu 'gã mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imũ rakue. Ymã judeu 'gã etee Janeruwarete 'ga remi-ayyuwa rakue.

A'ere Jejui 'ga rur ire Janeruwarete 'ga wearamũ sigaty etee. 'Ypeywar are Jejui 'ga manũi janetywera mepyawamũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'awamũ Jejui 'ga rerowiaaramũ jane mogyau wemiayuwamũ. Judeu 'gã, judeue'emamũ jane jarejemogyau jareju'jaju'jawe 'ga upe. A'eramũ 'ga jane katu'oka pãwẽ pãwẽ, Jejui 'ga jane erowiaramũ.

Roma pewara 'gã naeapyoi ee rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'Agesagea ka'arana kwasiarukaa Paulo 'ga upe 'gã mueapyoawamũ ee. A'eramũ 'ga ka'arana kwasiaa inuga janee rakue.

¹ Je Pauloramũ ka'aran akwasiat imonou Roma pewaramũ pẽ nupe. Jejui Kristu 'ga 'ã Janeruwarete 'ga ra'yraretea. 'Ga 'ã je mogo ojeupe oporowyky ma'eramũ. A'eramũ 'ga ruwa 'ga je pyyrũmũ morogyta esage mome'waramũ ikue. Aipo morogyta esagea Jejui 'ga mome'ua.

A'eramū je a'eramū tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gã nupe.

²⁻³ Ymã we te 'ã Janeruwarete 'ga wa'yrarete 'ga mome'ui oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue. A'eramū 'gã ka'arana kwasiaa 'ga ree rakue, Jarejararete 'ga ree rakue. “Anure nipo je teja'yra 'ga monoi ywy pe 'ga mogou ywy pewara 'gã pype”, 'jau 'ga 'ã oje'ega mome'wara 'gã nupe rakue.

A'e are 'ã 'gã ka'arana kwasiaa inuga janee rakue. Janeruwarete 'ga ra'yrarete 'ga 'ã janejararetea, Jejui Kristu 'ga. Ywy pe 'ua 'ã 'ga 'ari kunumĩakyramū, Davi 'ga juapyreramū rakue.

⁴ A'ere 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea futat. Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'ga wereko. A'eramū 'ga manū re 'ga Ruwarete 'ga opãjẽ mū 'ga mofera-apa, 'ga kwaawukaa janee. “A'jea futat pa je Jejui Kristu 'ga Janeruwarete 'ga ra'yraretea ra'e. Wa'yrareteramū 'ga rekoe'em ire amunipo 'ã 'ga 'ga nomoferawi” 'e are jane mu'jaukaa.

⁵ Aipoa wa'yra 'ga upe futat Janeruwarete 'ga je mogoukari kwe pewara 'gã nupe ikue. “Paulo 'ga emogo kwe pewara 'gã nupe emome'waramū”, 'jau 'ga wa'yra 'ga upe.

A'eramū Jejui 'ga je mogou 'agamū judeue'ema 'gã nupe omome'waramū ai'i. “Ekwap kwe pe je mome'wau, je rerowiarukaa ekou 'gã nupe. Je upe futat ewau je mome'wau 'gã nupe”, 'jau 'ga jee. A'eramū je 'agamū tekou 'ga mome'wau pẽ nupe.

⁶⁻⁷ Roma pewaramū pẽẽ nanẽ Janeruwarete 'ga pẽ mū'jãu Jejui Kristu 'ga remiayuwamū. Wemiayuwamū nanẽ 'ga pẽ mū'jãu nū. 'Ga 'ã oporomutaramū pẽ nee. A'eramū je ka'arana kwasiaa imonou pẽ nupe.

Ku'jywa 'ga Janeruwaretea. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Gã nesagea pẽ nerekoa je afutat. Pẽ mopy'ata'waa nanẽ je afutat nũ.

'Gã nee oje'ega monoawet

⁸ Kwe pewara 'gã najuejue etee futat pẽnera renupa. “Roma pewara 'gã werowiarete futat Jejui Kristu 'ga” 'e kwasi'oa 'gã enupa. A'eramũ je tekou'iramũ tekou pẽ nee. Jarejuwarete 'ga je imuorypa pẽ nee. “Ene te 'ã eneresage. Ene futat 'ã eja'yra 'ga rerowiarukaa Roma pewara 'gã nupe. 'Awamũ kwe pewara 'gã 'gã nera renupa”, 'jau je 'ga upe, 'ga muorypa pẽ katu'og are.

⁹⁻¹¹ Jeowet je pẽ nesaka. A'eramũ je teporogytau tekou Jarejuwarete 'ga upe pẽ nee. 'Ga upe futat je porowykyi tekou teporomutaramũ 'ga ree. 'Ga ra'yra 'ga je tewau imome'wau tekou. 'Ga je kwaapa. Teojere'emamũ je teje'ega 'ga upe pẽ nee. “Jeowet je Roma pewara 'gã nesaka, Kiapi'ni. Naesagi we je 'gã. A'eramũ ene ejemifutar imũ je monou peu, 'gã nesaka”, 'jau je 'ga upe tekou. Afutat je Jarejuwarete 'ga 'Agesagea mama'e esage apoa pẽ nupe, ojee pẽ mojemogypygyukaawamũ. ¹² Pejejepyri je o re nipo jane jareku'iramũ jarejuee. Pẽe Jejui 'ga rerowiararetea nipo je maku'iu pẽ nee. Je 'ga rerowiararetea nanẽ nipo pẽ maku'iu nũ. A'eramũ jane jarejomogypygyukaa 'ga ree.

¹³ Pẽe Jejui 'ga rerowiaa pejemogyau je 'jawe. A'eramũ je tejemome'wau pẽ nupe. Jeparue-sagiwet je pẽ nee. “Too 'gã nesaka 'jau”, 'jau je tekou tejeupe numiamũ. A'ere maran gatu gatu etee mama'ea jee. A'eramũ je tewawe'em

we. Afutat je Jejui 'ga rerowiarukara pē pyriwara 'gā amū nupe. Karanū je rekoi kwe pe judeue'ema 'gā amū nupe, 'ga rerowiarukaa ai'i nū. Nan too tekou peuwara 'gā amū nupe 'ga rerowiarukaa, a'e futat je. A'ere nipo je oi futari 'gā amū mogytau Jarejuwarete 'ga upe 'jau. ¹⁴ Nanuar imū omome'wawamū futat Jejui Kristu 'ga je mogoi ikue. Ma'eramū 'ā je rekoi 'ga temogoawer imū etee futat kwe pe 'ga mome'wau 'gā nupe. “Wyrarete pewara 'gā nupe, ka'a pewara 'gā nupe, ojemu'e ma'e 'gā nupe, ijemu'e'ema 'gā nupe. Mīmera 'gā nupe ekwap je mome'wau”, 'jau 'ga jee ikue. A'eu te futat 'ā je tekou. ¹⁵ A'eramū je a'eramū Jejui 'ga ree teporomome'uweramū futat pē nupe Roma pewaramū nanē nū.

Jejui 'ga ree morogyta esagea

¹⁶ Opājē mū Janeruwarete 'ga morogyta esage rerowiaara 'gā katu'oka. Aipo morogyta esagea Jejui 'ga mome'ua. Judeu 'gā 'ga remikatu'og ypyfera. A'ere 'ga 'awamū judeue'ema nanē ikatu'ogi nū. A'eramū je morogyta esage mome'wau tekou 'gā nupe najuejue etee futat. Nojenosī je imome'wau tekou. ¹⁷ Morogyta esage renuw ire jane jarejeapyoramū 'ga 'e are. “Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee ajemogyau je jekoty'aawamū”, Jarejuwarete 'ga 'e are jane jarejeapyoramū. Ymā te 'ga oje'ega kwasiarukari 'gā nupe rakue: “Jejui 'ga rerowiaara 'gā etee wesageramū 'ga upe. Aipo 'gā etee 'ga imogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi”, 'jau 'gā ikwasiaa ka'aran are rakue.

Ywy pewaramū janetywet

18 Janeruwarete 'ga amara'neramū mama'e tywera apoara 'gã nee, werowiare'ema 'gã nee. A'eramū 'ga 'gã nerekou tyweaete 'gã tywer are. Mama'e tywera apo are etee 'gã wea'aramū. Ku'jywa 'ga ree jēmī wea'are'emamū. A'eramū 'gã Janeruwarete 'ga kwaape'ema. 'Ga ree wea'ar ire amunipo 'ã 'gã 'ga kwaawi. Mama'e tywera etee 'gã iapou. A'eramū 'gã Janeruwarete 'ga kwaawukare'ema ajaupe. 19'Agamū futat 'ga ojekwaawukaa 'gã nupe. Opājē resaukaa 'gã nupe. A'ere 'gã 'ã nuerowiari 'ga. A'eramū 'ga aipoa werowiare'em are 'gã nerekou tyweaete.

20 Ymā te 'ã 'ga ywy apoi rakue. A'eramū jane 'ga remiapofera resaka 'ga kwaapa. Niesagi jane 'ga numiamū. A'ere jane 'ga remiapofera resagi. A'eramū jane 'ga kwaapa, 'ga pājē kwaapa nanē nū. Nateepawi futari 'ga pājēa. A'eramū aipo 'gã 'jawarūe'em: “Nakwaawi je Ku'jywa 'ga”, 'jawarūe'em 'ga upe. 21 Akwaap futat 'gã 'ga numiamū. A'ere 'gã nopojeuwi te 'ga. “Ene 'ã Oreruwaretea”, 'jawe'em 'ga upe. Wesak futat 'gã mama'ea 'ga remiapofera. Niporomuorywiweri te futat 'gã 'ga ree ojeupe iapopyrer are. Mama'e tywer are etee 'gã nea'aramū. Ypytunaiwa pype wata ma'e 'gã nuesagi futari mama'ea. Nan tee 'gã. Ni'akwaawi futari mama'e are. A'eramū 'gã mama'e tywera apou. 22 “Ore'akwaawarete futat ore”, 'jau futatee 'gã. A'ere 'gã 'meramū etee. I'akwaap 'me ma'e 'gã. 23 Janeruwarete 'ga 'ã okoeteete ma'ea. A'ere 'gã nomuorywi 'ga. Mama'eukwaawa etee 'gã wa'agawy ita pyu imu'ama ae 'jawe ojeupe. Wyra wewe ra'agawyau. Wyra wata ma'e, oyriryk

ma'e. Mīmera 'gā imogyau ia'agawyau ojeupe. Wemiapofera etee 'gā amuoryp 'gā jemogyramū, Janeruwarete 'ga amara'neramū nanuara 'gā nee.

²⁴ Nanuara 'gā nee Janeruwarete 'ga nojejukai. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. Tene 'gā jemogyi otywera etee iapou ra'ne”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū taetu 'gā ajemogyau mama'e tywera apou ajaupe. ²⁵ Nuerowiara'uweri 'gā Jarejuwarete 'ga je'eg a'jea. O'mea etee futat erowiaa. Amuoryp 'gā Janeruwarete 'ga remiapofera etee. Iapoarera 'ga jēmī imuorype'ema. 'Ga futat imuorywipyraretea agawewi. A'etea 'gā 'ga muorype'ema. A'eramū 'ga opoia nanuara 'gā nui.

²⁶ Wemiapofera etee 'gā imuorywamū Janeruwarete 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee 'gā paruapoweramū. A'eramū je tepoia 'gā nui”, 'jau Janeruwarete 'ga ojeupe rakue.

A'eramū taetu mama'e tywera apoara 'gā wemifutar imū etee futat mama'e tywera apou. Kūjāmera 'gā omena ojee ekoa jēmī ifutare'ema. Kūjānamū etee futat 'gā wemiarūnamū ajuee. ²⁷ Kūima'e 'gā nanē opoia wemireko are oko awi nū. A'eramū 'gā kūima'eramū etee futat ajafutaa. Owy'aa kūima'eramū etee futat ajuee. A'eramū nanuara apoara 'gā ojemote'aa ojetee futat, akou tywet nipo 'gā otywer are wemifutar imū etee futat.

²⁸ Niporokwaawiweri 'gā Janeruwarete 'ga ree. A'eramū 'ga opoia 'gā nui. “Mama'e tywer are etee pēnea'aramū je pōiri pē nui”, 'jau 'ga 'gā nupe, mama'e tywera apoukaa 'gā nupe. ²⁹ Aipo 'gā nia'wyri futari. Akowarū'em 'gā. Mama'e tywera

etee 'gã iapou. Ojokaraemã 'gã ifutaa, ojomote-sirũgatuu, iporerekoaywerete 'gã, oporojuka ma'e 'gã. Ajamue 'gã akou. O'meramũ te 'gã 'jau. Morogyta mowuwuara 'gã. ³⁰ Ajuago'wau 'gã. Niporomotari 'gã Jarejuwarete 'ga ree. Nojejukai 'gã ajuee. Ojomotywerukat 'gã. Nuenuwi 'gã ujara 'gã je'ega. Ojerowiaraiw etee 'gã ojee. ³¹ Ni'akwaawi 'gã mama'e are. Nuapoi 'gã mama'ea u'eawer imũ. Najemuaẽmi 'gã ajuee. Nipy'ata'wai 'gã ajuee. ³² Aipo 'gã Janeruwarete 'ga imonou mama'eukwaawa rapyaw ipe. Nakamẽsĩ etee rũi futat 'gã oi peu. A'ea 'gã ikwaapa agawewi. A'etea 'gã nopoiri futari mama'e tywera apo awi. Ojero'waro'wau etee otywera apou. A'eramũ 'gã ojerowiarairaiwa etee futat otywer are. Amumera 'gã mama'e tywerete agawewi wapo. A'etea 'gã 'jau: “Eneremiapoa esage futat”, 'jau etee 'gã ajaupe, mama'e tywera aporamũ.

Aipo 'gã nemiapoa mama'e tywera futat Janeruwarete 'ga upe.

2

Mama'e tywera apoara 'gã nereko tywet

¹ 'Gã nemiapofera mama'e tywera renuw ire pẽẽ mũ 'jau: “A'jea futat 'gã nemiapofera mama'e tywera futat”, 'jau nipo pẽẽ pejejaupe. “Aipo apoa 'gã ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau nipo pẽẽ pejejaupe. A'ere aipo 'e reewi mama'e apou 'ga 'jawerimũ etee futat nũ 'eramũ pẽẽ nanẽ pejekwau Jarejuwarete 'ga upe. ² “Mama'e tywera apoara 'gã Janeruwarete 'ga wereko tywet” 'ea jane ikwaapa. Mama'e a'jea etee Janeruwarete

'ga iapou. A'eramũ jane 'jau, “Mama'e tywera apoara 'gã ojereko tywerukat futat”, 'jau jane. ³ Ma'eramũ sipo ajee pẽẽ nanẽ mama'e tywera apou 'gã 'jawe etee nũ, “pẽnemiapofera nia'wyri 'ga upe”, 'e re? Pẽẽ sipo Janeruwarete 'ga nepẽ nereko tyweri mama'e tywera pẽẽ iaporamũ? Mama'e tywera pẽẽ iaporamũ 'ga pẽ nerekou tyweaete nanẽ 'gã 'jawe futat. ⁴ Pẽẽ mũ nipo 'jau: “Jane ree 'ga jemuaẽmi. Ipota'wa futat 'ga jane ree. Najane rereko tywera'nei 'ga”, 'jau nipo pẽẽ. Aipoa a'jea futat. A'ere pẽẽ nepẽneapyoi 'ga ree. Ajemuaẽm futat 'ga pẽ nee petywer awi pẽ momoirukaawamũ pẽ nupe. Ma'eramũ 'ã 'ga nepẽ motesirũgata'nei. “Otywer awi 'gã poir ire je 'gã nerekou tywere'em”, 'jau 'ga ojeupe. ⁵ A'ere nipo 'ã nepepouri futari pejetywer awi. Pejetero'waro'wau etee futat 'ã 'ga je'ega renupe'ema. A'eramũ nipo pẽẽ 'ga mamara'neukaa etee te pejee. A'eramũ nipo 'ga pẽ nerekou tyweaete wowase ae majatykaawa 'ara rupi. Aipoa 'ara rupi 'ga mama'e tywera apoara 'gã nerekou tyweaete 'gã nemiapo tywer are etee futat. A'eramũ nipo 'ga, mama'e tywera pẽẽ iapo re, pẽẽ nanẽ pẽ nerekou tyweaete, pẽnemiapofer are.

⁶ Akwaap 'ga janeremiapofera. A'eramũ 'ga jane mepyau janeremiapofer are etee futat. ⁷ Jane mũ mama'e esage apou jarejemogyau. Jarejuwarete 'ga je'ega jane enupa. “Tejeupe 'ga je'eg are jeporenuwiweramũ tekou. 'Ene 'ã je renupa ekou. A'eramũ ene eneresage futat jee' 'e are jeporenuwiweramũ”, 'jau jane. 'Ga pyri jareoa jane ifutaa. 'Ga pyriwara 'gã jarepojeuwa jane ifutaa jarejemogyau. Nan jane ia-

poramū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū ete rūi futat. ⁸ A'ere ojee ea'are'ema 'gã nee Janeruwarete 'ga mara'neramū. Morogyta a'jea renupare'ema 'gã nee, mama'e tywera apoara 'gã nee, ojee ojerowiaraip ma'e 'gã nee. Mīmera 'gã nee 'ga amara'neramū. A'eramū 'ga 'gã nerekou tyweaete. ⁹ Mama'e tywera apoara 'gã juejue futat nipo 'ga erekou tyweaete. Judeu, judeue'em. Mīmera 'gã nipo 'ga 'gã nerekou tyweaete. ¹⁰ Mama'e esage apoaramū te nipo ajee 'ga 'i janee: “Pěě pēnesage jee”, 'jau nipo 'ga janee. Jane mopy'ata'wau ojepyriwara 'gã nowase. Aipo 'ga wapo mama'e esage apoara upe. Judeuramū ore 'ga iapoi, judeue'emamū pē nupe nanē 'gã iapou nū. ¹¹ Janeruwarete 'ga ojejuka pāwē pāwē jane ree. A'eramū 'ga mama'e tywera apoara 'gã juejue 'ga erekou tyweaete. Mama'e esage apoara 'gã juejue 'ga erekou esage.

¹² Ymā te 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari oreypy 'ga upe rakue, Moisesi 'ga upe rakue. A'eramū judeuramū ore 'ga remikwasiarera rerekou. A'ere judeue'emamū pēē nepētywi futari 'ga je'ega pyu. Janeruwarete 'ga nomonoi pē nupe rakue. A'etea Janeruwarete 'ga pē nerekou tyweaete mama'e tywera aporamū. A'eramū nipo 'ga judeuramū ore 'jau: “Nepeenuwi jeje'ega. A'eramū je pē nerekou tyweaete”, 'jau nipo 'ga oreypy 'gã nupe rakue. ¹³ NaMoisesi 'ga remikwasiarera kwaapara 'gã tee rūi esage Janeruwarete 'ga upe. 'Ga je'eg imū mama'e apoara 'gã etee te esage 'ga upe.

¹⁴ Judeue'emamū pēypy 'gã nitywi futari 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu rakue. Nomonoi

'ga 'gã nupe. A'ere 'gã 'ga remifutara kwaawi ojee. A'eramũ 'gã amũ mama'e apou 'ga remifutar imũ. ¹⁵ A'eramũ 'gã nesakara 'gã nipo 'jau: “Nitywi futari 'gã Janeruwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana pyu. A'etea 'gã 'ga remifutara kwaapa ojee. Sã'ã 'gã mama'e apoa 'ga je'eg imũ”, 'jau nipo 'gã nesakara 'gã. Akwaap futat 'gã mama'e esagea. Akwaap futat 'gã mama'e tywera. A'eramũ 'gã mama'e tywera aporamũ 'jau ojeupe: “Aipoa nia'wryi”, 'jau ojeupe. Mama'e esage aporamũ 'gã 'jau: “Aipoa esage”, 'jau 'gã ojeupe. ¹⁶ A'eramũ wowase ae majatykaawa 'ara rupi nipo Janeruwarete 'ga jane mojo'ogukaa Jejui Kristu 'ga upe. Janerekwawera 'ga ikwaapa, janerea'aawera nanẽ 'ga ikwaapa nũ. A'eramũ 'ga jane mojo'oka nipo wemiayuwamũ, werowiare'ema 'gã nui. Nan je rekoï morogyta esage mome'waramũ.

Ee judeu 'gã jemogypykawet

¹⁷ “Jane 'ã judeua”, 'jau pẽẽ mũ pejejemogyau. “Moisesi 'ga remikwasiarera 'ã jane erekou. A'eramũ jane jarejesageramũ jarejemogyau”, 'jau pẽẽ pejejaupe numiamũ. “Jane 'ã Jarejuwarete 'ga remiayuwaretea”, 'jau pẽẽ pejejerowiaraipe pejee. ¹⁸ Jarejuwarete 'ga remifutara pekwaap numiamũ. Moisesi 'ga remikwasiarar are pejejemu'jau mama'e esage kwaapawamũ.

¹⁹ Easĩg ma'eramũ ae nuatai futari ojetee. A'eramũ Janeruwarete 'ga kwaapare'ema 'gã eae'ema 'gã 'jawe futat. Mama'e a'jea kwaapare'ema 'gã easĩg ma'e 'jawe. A'eramũ pẽẽ 'jau: “Ore ea ma'e 'jawewara aramueapyo 'gã

'ga ree", 'jau pēē numiamū. ²⁰ "I'akwaawe'ema 'gā ore aramu'e ee. Kunumī 'gā nanē ore imu'jau ee nū", 'jau pēē numiamū. "Orokwaaw ore Moisesi 'ga remikwasiarera. Moisesi 'ga ore mueapyou mama'e are. Mama'e a'je are 'ga ka'arana kwasiari rakue. A'eramū ore 'gā mu'jau ee", 'jau pēē numiamū. ²¹ Ma'eramū sipo ajee pēē pejemu'jau esage'em ee? Nepeenuwi futari 'ga je'ega. "Pemunarū awi", 'jau agawewi pēē 'gā nupe. A'etea pēē aipo 'gā nupe 'e re pēē futat pemunarū. ²² "Peko awi pejejuemireko are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo ajee aipo 'gā nupe 'e re pejekou pejejuemireko are? "Kūjāmeramū pejekowe'em pejejomen are", 'jau pēē 'gā nupe. Ma'eramū sipo pejekou pejejomen are, aipo 'gā nupe 'e re? Nepēporomutari pēē maira'me a'agaw are. A'ere pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. Ymā te Moisesi 'ga jane mu'jau maira'me a'agaw are rakue. "Pemuoryp kasi maira'me a'agawa ne", 'jau 'ga janee rakue. "Pemunarū awi mama'e are", 'jau nanē 'ga rakue nū. A'eramū pēē pejemotywea Jarejuwarete 'ga upe pejemunarūmū mama'e are maira'me a'agawa rog awi. ²³ "Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe, inuga oree rakue", 'jau pēē, pejejerowiaa ee. Ma'eramū sipo ajee pēē erowiare'ema? 'Ga je'ega renuwe'emamū pēē 'ga rerowiarukare'ema judeue'ema 'gā nupe. ²⁴ Ymā te 'ā 'ga amū ka'arana kwasiaa pē nee rakue. "Judeuramū pē nekoarūe'em are judeue'ema 'gā Janeruwarete 'ga akurap", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ²⁵ Je nanē judeua, pē 'jawe. Ymā te Janeruwarete 'ga 'jau janeypy 'gā nupe rakue:

“Pěě 'ã jeremiyuwaretea. A'eramũ pěě pejemojewaka 'gã nupe pẽ kwaawukaawamũ. A'eramũ 'gã 'jau: 'Aipo 'gã Ku'jywa 'ga remiyuwaretea', 'jau nipo 'gã pẽ nupe, pejewaga resag ire”, 'jau Janeruwarete 'ga janeypy 'gã nupe rakue. A'ere pěě mũ 'jau: “Ore 'ã judeua. A'eramũ ore Jarejuwarete 'ga remiyuwaretea. Sã'ã orejemojewaga”, 'jau nipo pěě. A'ere jane 'ga je'ega renuparamũ etee janejewaga resageramũ 'ga upe. Pejejerowiaraipe etee pejewag are pejemogyau. A'ere 'ga je'ega renupare'emamũ pěě ojewagipyre'ema 'jawe etee pejemogy 'ga upe. Pejewagamũ futat numiamũ. A'ere 'ga je'ega nepeenuwi. Judeue'ema 'gã 'jawe futat pejemogyau. ²⁶ Judeue'ema 'gã nojemojewagi futari. A'ere amumera 'gã amũ mama'e apoi Jarejuwarete 'ga remifutar imũ. Aipo 'gã judeu 'jawe futat Jarejuwarete 'ga upe, imojewagipyrrera 'jawe. Aipo 'gã Jarejuwarete 'ga remiyuwa futat. ²⁷ Jane 'ã judeuramũ jareja'yra kũima'e mojewaka jarejemiapou. Jane 'ã Jarejuwarete 'ga je'ega rerekwara ka'arana rerekou. A'etea 'ã pěě mũ nepeenuwi futari 'ga je'ega. A'eramũ 'ã judeue'ema 'gã jẽmĩ ajemogyau esage Janeruwarete 'ga remifutar imũ. Nitywi 'gã 'ga je'ega rerekwara. Nomojewagi 'gã wa'yra 'gã. A'etea 'gã mama'e apou 'ga remifutar imũ. A'eramũ nipo 'gã 'jau pẽ nupe: “Pěě 'ã judeuramũ pejewak futatee. Pẽ nupe 'ã 'ga oje'ega rerekwara monou. A'etea nepeenuwi 'ga je'ega. Ore 'ã noretywi agawewi futat ipyu. A'etea ore mama'e apou 'ga remifutar imũ etee”, 'jau nipo 'gã pẽ nupe. ²⁸⁻²⁹ Janeruwarete 'ga oje'ega renupara

'gã mogyau wemiayuwamũ. Naimojewagipyrera 'gã etee rũi 'ga remiayuwa. Oje'ega renupara 'gã etee 'ga imogyau wemiayuwamũ. 'Ga je'ega renupare'ema 'gã ojewak futateeramũ akou. Na'ga remiayuwa rũi agawewi 'gã. 'Ga je'ega renupara 'gã Janeruwarete 'ga 'Agesagea 'gã mogyau 'ga remiayuwareteramũ. Aipo 'gã nupe Janeruwarete 'ga 'jau: “Ene 'ã eneresage jee”, 'jau 'ga aipo 'gã nupe. Najane pyriwara 'gã nũi aipo 'i janee. Janeruwarete 'ga te e'iarũ janee.

3

¹ A'eramũ nipo pẽẽ 'jau jee: “Judeu tea pa 'ã ore nũi?” 'jau nipo pẽẽ. “Orojewag ekoeteramũ arajemogyau nũi?” 'jau nipo pẽẽ. ² Naani. Aipo pe'je awi, 'jau je pẽ nupe. Janeruwarete 'ga 'ã oje'ega mua judeuramũ janeypy 'gã nupe rakue. “Teje'ega je omono ikwasiarukaa pẽ nupe. A'eramũ ki pẽẽ jeje'ega renupa. Jeje'eg imũ etee ki pẽẽ mama'e apou. Pejejeapyo esageramũ pẽẽ je pejemu'eawer are”, 'jau 'ga janeypy 'gã nupe rakue. ³ A'ere 'ã 'gã amũ nuerowiari 'ga je'ega rakue. “Gã werowiare'emamũ ma'eramũ sipo Janeruwarete 'ga mama'e apowe'em u'eawer imũ etee”, 'jau nipo pẽẽ. ⁴ Naani. U'eawer imũ etee futat 'ga mama'e apoi. Ni'mea'uweri futari 'ga. Ae te 'ã najuejue etee futat i'me. A'ere Janeruwarete 'ga ni'mei futari. Mama'e a'jea etee futat 'ga imome'wau. Ymã te 'ga amũ ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

“Eneje'egamũ nipo eneje'ega renupara 'gã 'jau, a'jea futat 'ga je'ega, 'jau nipo 'gã ene rerowiare'ema 'gã nupe.

O'meramū te Ku'jywa 'ga 'i, 'gã amū 'e renupa nipo amumera 'gã 'jau:

Naani. Ene te ene'me, 'jau nipo 'gã ene'me are ako ma'e 'gã nupe.

Ene ago'o ekoteeara 'gã nupe nanē nipo 'gã 'jau nū:

O'meramū te 'gã 'i. Ako esage Janeruwarete 'ga, 'jau nipo 'gã enee, ene ago'o ekoete renuw ire”,

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

⁵ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: “Ko ajee ore narakoarūi”, 'jau nipo pēē. “Taruesak Jarejuwarete 'ga wesage resaukara 'jau”, 'jau futatee nipo pēē. “Jane rekoarūe'em are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa 'gã nupe 'jau”, 'jau nipo pēē numiamū. Aipo a'je re amunipo 'ã Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoi jane rerekou tyweaete jane rekoarūe'em are. A'ere naani. Nanarūi. (Aipoa 'eramū pēnea'awarūe'ema futat. Nia'wryri aipoa pēnea'aawa. Nanarūi Ku'jywa 'ga rea'aramū ee.) ⁶ A'jeteetewi Janeruwarete 'ga mama'e apoi. A'eramū 'ga a'jeteetewi futat jane mepyau janeremiapofer are etee futat.

⁷ A'eramū nipo pēē mū 'jau futatee: “Esage ore'mea. Ore'me re nipo 'gã 'jau: Na'gã 'jawe rūi Janeruwarete 'ga mama'e a'jea etee omome'u, 'jau nipo 'gã ore'me renuw ire”, 'jau nipo pēē. “Ma'eramū sipo ore'mea Janeruwarete 'ga 'me'ema resaukare'ema. 'Ga 'me'ema resaukar ire ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga je rereko tyweri je'me are”, 'jau nipo pēē. ⁸ Aipo are ea'at ma'eramū pēē mama'e tywer are ea'at ma'eramū nanē futat nū. “Janetywera nipo Ku'jywa 'ga

resagea resaukaa 'gã nupe”, 'jau futatee pëë. A'ere aipoa pë'ea nia'wuri.

Aipo 'e are 'gã amũ je je'ëwu'jaga: “Mama'e tywera siapo 'jau Jarejuwarete 'ga resage resaukaawamũ 'jau, e'i Paulo 'ga janee”, 'jau futatee 'gã je je'ëwu'jaga. A'ere 'gã 'me ate. Na'ea'uweri je aipo 'jau. A'eramũ nipo aipo 'gã 'meawer are anure Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete futat.

Najuejue etee futat janetyweramũ

⁹ Maran te jane? Judeuramũ futat nã'ã jane re'ã. Janeresage sipo jane judeue'ema 'gã nesage apyraapa sa'e nã'ã jane re'ã, 'jau nipo pëë? Naani. Najuejue etee futat janetyweramũ Jarejuwarete 'ga upe judeuramũ. Judeue'emamũ pëë nanë oretywera 'jawe etee futat nũ. ¹⁰ Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gã amũ nupe inuga janetywer are rakue:

“Nitywi futari 'ga amũ esage ma'eramũ Jarejuwarete 'ga upe.

¹¹ Naeapyoi futari 'ga amũ Jarejuwarete 'ga remifutar are.

Niparuerowiariveri 'ga amũ Jarejuwarete 'ga ree.

¹² Nokoi'i futari 'ga amũ Jarejuwarete 'ga remifutar imũ tãmëjê mama'e esage apoaramũ.

Nokoi'i futari 'ga amũ Jarejuwarete 'ga remifutar imũ mama'e esage are iporomutat ma'eramũ.

¹³ Mama'e tywera etee 'gã imome'wau ajaupe.

O'me ekoeteramũ etee futat.

Ajuago'wau ekoete tee futat 'gã ajemogyau.

¹⁴ Amara'ne ekoeteramũ nanë nũ.

Mama'e tesirũa etee futat imome'wau ajaupe.

15 Nokyjei 'gã ajuapisi ekoete awi.

16 Ojomotesirūgatu au'jeteramū.

17 Nipota'wai 'gã ajuee.

A'eramū 'gã ojomopy'ata'waukare'ema.

18 Nopojeuwi futari 'gã Jarejuwarete 'ga",

'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

19 Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'gã nupe rakue. Oje'ega rerekwara ka'arana 'ga imua oree, judeuramū oree. Ma'eramū 'ã ore: “Nikwaawi jane jarejekoarūe'ema”, naru'ea'uweri. Najuejue etee futat janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē nanē nū. A'eramū 'ga ae rerekou tyweaete aetywer are. 20 Nuenupawi futari 'ga amū Moisesi 'ga remikwasiarera. A'eramū ojemuesage ma'ea nanē otywe'emamū nū. Moisesi 'ga je'ega renupaw ire amunipo 'ã jane janeresageramū. A'ere nitywi futari 'ga amū 'ga je'ega renup katu katuarera. A'ere jane jaretywera kwaawi 'ga je'ega renuw ire.

Werowiaara 'gã 'ga ikatu'oka

21-22 'Awamū futat Janeruwarete 'ga jane mu'akwaapa ojeupe jane muesage are. Ymã te Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari rakue. A'ere naaipoa rūi jane muesagei Janeruwarete 'ga upe. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamū te 'ga jane muesagei ojeupe. Jareju'jaju'jawe etee futat jarejemogyau. Ore judeuramū, pēē judeue'emamū nanē 'ga imuesageu Jejui 'ga ree jane jemogypygamū te. 23 Najuejue etee futat 'ã janetyweramū Ku'jywa 'ga upe. Nitywi futari esage ma'e 'ga amū Ku'jywa 'ga upe. Esage ma'e 'gã

ete e ajemogyau Ku'jywa 'ga pyri. A'eramũ jane najuejue etee futat jarejemogyau mukumuku 'ga wi. Najane mũ upe etee rui Ku'jywa 'ga 'i: "Ejete e jemuesage jee", 'jawe'em. ²⁴ A'ere 'ga te jane muesagei Jejui Kristu 'ga jane erowiarãmũ. Niapoi agawewi futat jane mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu ojeupe Jejui Kristu 'ga jane erowiarãmũ. Jejui 'ga amanũmũ janetywera moiwamũ rakue. A'eramũ 'ga werowiarãmũ janetywera moia jane wi, jane mũ'jãu mama'e tywera apoara 'gã nui. Jane wi janetywera moia 'ga 'Uwarete 'ga mota'wau janee. ²⁵ Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ojeupe janetywera mepyawamũ rakue. 'Ypeywar are amanũaw ipe 'ga janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe rakue. Jejui 'ga jane erowiarãmũ Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi. Jejui 'ga upe aetywera mepyukaawer are Janeruwarete 'ga wesage resaukaa janee.

Ymã te Jejui 'ga manũe'emauwe Ku'jywa 'ga wea'are'emamũ aetywer are rakue. Wuagamũ 'ga janepyy 'gã tywera upe rakue. "Anure nipo Jejui 'ga manũi 'gã tywera mepyau", 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramũ 'ga wea'are'emamũ 'gã tywer are. ²⁶ Jejui Kristu 'ga aetywera mepyarera. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'awamũ jane muesageu Jejui 'ga jane erowiarãmũ. Esagerete ma'ea Janeruwarete 'ga. A'eramũ 'ga ojepyyri aetywera io futare'ema. A'eramũ 'ga wa'yra 'ga mua aetywera mepyawamũ 'ga jukaukaa. A'eramũ jane "a'jeteetewi 'ga mama'e apoi" 'e kwaapa jarejemogyau a'jea futat. Janetywer are Jejui 'ga manũe'em ire amunipo 'ã 'ga ae muesagewe'em futat. A'ere Jejui 'ga aetywera mepyi. A'eramũ

esagerete ma'e 'ga jane muesageu Jejui 'ga ree jane jemogypygamū.

²⁷ 'Ga te 'ā jane muesage. A'eramū jane 'jawe'em: “Je te 'ā jeresage 'gā nesagea apyraapa”, 'jawe'em jane. NaMoisesi 'ga je'ega renuparamū rūi 'ga jane muesagei. Jejui 'ga rerowiaaramū te 'ga jane muesagei. A'eramū jane jarejerowiaraipe'ema jarejesage are. 'Ga te 'ā jane muesage. ²⁸ NaMoisesi 'ga je'eger imū mama'e aporamū rūi 'ga jane muesagei. Nienupawi futari jane 'ga je'egera. A'eramū 'ga, Jejui 'ga jane erowiarāmū te, jane muesageu. ²⁹ Judeuramū etee sipo 'ga ore muesagei? Judeue'emamū sipo 'ga nepē muesagei? Naani. ³⁰ Majepei tee Janeruwarete 'ga. 'Ga etee futat janererekwat pāwē pāwēa. Jejui 'ga jane erowiarāmū juejue 'ga jane muesageu ojeupe. Judeuramū ore, pēē judeue'emamū miamū 'ga jane muesageu Jejui 'ga rerowiarāmū. ³¹ A'eramū miamū jane Moisesi 'ga 'eawera retyke'ema: “Jejui 'ga rerowiaaramū etee te Janeruwarete 'ga ae muesagei ojeupe. A'eramū jane Moisesi 'ga 'eawera renupe'ema”, 'jawe'em jane 'gā nupe. Naani. Jejui 'ga rerowiar ire jane nanē Moisesi 'ga je'egera renupa jarejemogyau nū.

4

Abraão 'ga

¹ Pēnea'ar iki Abraão 'ga ree. 'Ga 'ā judeuramū oreypya. Maran ajee Janeruwarete 'ga 'ga muesagei rakue? ² Wemiapofer are ojemuesage re amunipo 'ā 'ga ojerowiaraipe ojee. “Je te 'ā ajemuesage tejetee”, 'jau amunipo 'ā 'ga ojeupe. A'ere

nanarũi. Naojetee rũi 'ga jemuesagei. A'eramũ 'ga ojerowiaraipe'ema ojee Jarejuwarete 'ga upe. ³Ymã te Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukari Abraão 'ga ree rakue:

“Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau:
 'Abraão 'ga je rerowiat. A'eramũ 'ga wesageramũ jee', 'jau 'ga Abraão 'ga upe”,
 'jau 'ga ikwasiarukaa 'ga amũ upe rakue.

⁴Sã'ã oporowyky jara 'ga. Ojeupe oporowyky ma'e 'gã 'ga imepyau 'gã porowyky are. Nomono tee rũi 'ga 'gã nupe epye'eme. Oporowyky te 'gã 'ga upe. A'eramũ 'ga 'ã 'gã porowyky repy monou 'gã nupe. ⁵A'ere nanarũi Janeruwarete 'ga. Naojeupe janeporowyky are rũi 'ga 'jau janee: “Aipo 'ga esage jee”, 'jau. Werowiaramũ te 'ga aipo 'jau janee. Mama'e tywera apoarera agawewi. A'etea Janeruwarete 'ga 'jau: “Ko 'ga je rerowiat. 'Ga tywera je omoit 'ga wi. A'eramũ 'ga 'awamũ wesageramũ jee”, 'jau 'ga werowiaaramũ 'gã nupe.

⁶“Natejeupe pẽporowyky are rũi je 'i: Pẽnesage pejemogyau jee, 'jau je pẽ nupe. Tejerowiar are tee je aipo 'jau pẽ nupe”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. Ymã te Davi 'ga nanẽ ka'arana kwasiari iku'i ma'e are rakue:

“Maranuara sipo aku'iramũ akou?

⁷Ojewi Janeruwarete 'ga otywera moiripyrrera 'gã etee aku'iramũ ajemogyau.

Otywer awi ipireipyrrera 'gã etee aku'iramũ ajemogyau.

⁸Aipo 'gã tywer are Janeruwarete 'ga wea'aru'jawe'emamũ futat.

A'eramũ aipo 'gã aku'iramũ ajemogyau”,

'jau Davi 'ga ikwasiaa rakue.

⁹ Judeuramū ore upe etee te Davi 'ga aipo 'ga 'i? Naani. Judeue'emamū pē nupe nanē 'ga aipo 'jau nū. Werowiarāmū Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Je rerowiar ape ekou. A'eramū ene 'awamū ejesageramū jee. Mama'e tywera apoare'ema 'jawe futat ene ekou jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue.

¹⁰ Judeuramū 'ã ore orojemojewaka. A'ere ojemojewagukare'emawe Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga rerowiari rakue. A'eramū 'ga jewage'emauwe futat Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Abraão 'ga je rerowiat. A'eramū 'ga wesageramū jee”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. ¹¹ Werowiar ire tee Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga upe rakue: “Ejemojewagukat 'ga amū upe. Eja'yra 'ga, ejemiayuwa 'gã nanē emojewagukat nū”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'ere Abraão 'ga 'ga rerowiari ra'ne. Werowiar ire tee Ku'jywa 'ga 'i 'ga upe: “Ejemojewagukat 'ga amū upe”, 'jau. A'eramū 'ga jewaga Ku'jywa 'ga rerowiara resaukaa janee. A'eramū Janeruwarete 'ga rerowiaaramū jane juejue 'jau: “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara. 'Ga 'ã Jarejuwarete 'ga werowiat rakue. A'eramū 'ga janeruwa 'jawewara janee”, 'jau jane jarejaupe Abraão 'ga ree. Judeuramū ore, judeue'emamū pē 'jau. Pejewage'ema agawewi. A'etea 'ga, “eneresage jee”, 'jau pē nupe werowiarāmū. A'eramū pē nanē 'jau: “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara janee”, 'jau pē nanē nū. Jarejuwarete 'ga rerowiaaramū juejue aipo 'jau Abraão 'ga upe. ¹² Abraão 'ga imojewag ypyprera 'ga.

A'eramũ 'ga akou judeuramũ oreruwa 'jawewara. A'ere 'ga omojewage'emauwe Jarejuwarete 'ga rerowiari. Jarejuwarete 'ga rerowiar ire te 'ga janeruwa 'jawe 'ga rekoi janee. Jarejuwarete 'ga rerowiare'ema 'gã nupe 'ga na'gã nuwa 'jawe rũi 'ga rekoi 'gã nupe.

U'eawer imũ 'ga mama'e apoi

¹³ Ymã te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Tamono 'gã ywya enee 'jau. A'eramũ ywya ene ma'ea futat. Enejuapyrama 'gã ma'ea nanẽ nũ”, 'jau Janeruwarete 'ga 'ga upe rakue. A'eramũ Abraão 'ga 'ga rerowiaa. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau: “Esage 'gã jee”, 'jau 'ga 'gã nupe. Ma'eramũ 'ã 'ga ywy monoi 'gã nupe 'gã nupawamũ rakue. NaMoisesi 'ga je'ega renuw are rũi Janeruwarete 'ga ywy monoi 'gã nupe rakue. Werowiarãmũ te 'ga imonoi 'gã nupe rakue. ¹⁴ “Tejerowiaara 'gã nupe etee je mama'e monoi”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'eramũ 'ga mama'e monowe'em Moisesi 'ga je'egeera renupara 'gã nupe werowiare'emamũ. “Moisesi 'ga je'egeera renupara 'gã nupe Janeruwarete 'ga mama'e mono re maran sipo jane Jarejuwarete 'ga rerowiari? A'jea sipo 'ga 'eawera?” 'jau 'gã. A'ere naani. Nanarũi futat. ¹⁵ Janeruwarete 'ga futat oje'ega okwasiarukat Moisesi 'ga upe rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga remikwasiarera renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. “Jeje'eg are nepẽporenuwiweri. A'eramũ je temara'neramũ pẽ nee”, 'jau 'ga 'gã nupe. Aipoa 'ga je'ega tywe'em ire amusipo 'ã ma'ja are pejeporenuwiwere'emamũ.

16 A'ere Janeruwarete 'ga 'i: “Tejerowiamũ je mama'e esage monoi 'gã nupe”, 'jau 'ga. NaMoi-sesi 'ga je'egeera renupara 'gã nupe etee rūi 'ga aipo 'jau. Werowiaara 'gã nupe juejue 'ga aipo 'jau. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramũ 'ga akou Janeruwarete 'ga rerowiaaramũ janeruwa 'jawewaramũ. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau Abraão 'ga ra'yra 'jawewaramũ jane upe najuejue etee: “Mama'e esagea tomono 'gã nupe 'jau”, 'jau 'ga. 17 Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari 'ga amũ upe rakue, Abraão 'ga upe 'eawera kwasiarukaa 'ga amũ upe rakue. “Abraão 'ga janeruwa 'jawewara, tamu'eukat judeue'ema 'gã amũ, tejerowiaara 'gã nupe 'jau”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. “A'eramũ nipo enejuapyrama 'jawewara 'gã kwaiwete futat”, 'jau 'ga Abraão 'ga upe rakue. A'jea futat aipoa Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe 'eawera. Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat a'jea futat. “Janeruwarete 'ga je rerekou. Amanũ ma'ea 'ga imoferapa. Mama'e tywe'emamũ Janeruwarete 'ga mama'e apou oje'eg imũ etee. A'eramũ nipo 'ga mama'e mua jee u'eawer imũ etee futat. Jera'yre'ema agawewi. A'etea nipo 'ga jejuapyrama 'gã amut jee”, 'jau Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga upe 'ga rerowiaa.

18-21 A'eramũ Janeruwarete 'ga ojerowiaa Abraão 'ga ree werowiamũ. “Kwaiwete enejuapyrama”, 'jau Janeruwarete 'ga Abraão 'ga upe rakue. Wa'yre'emauwe agawewi Abraão 'ga 'ga je'ega rerowiaa. Sēg anu kwara mu'aa ja'wyja'wywe Abraão 'ga 'jau: “Jesawa'e je tekou. Jeremireko ãẽ nanẽ nũ owãiwĩnamũ nũ. A'etea

nitywi'i futari jera'yra mũ”, 'jau 'ga ojeupe. A'ere 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega nomoka'jami futari, “Kwaiwete nipo enejuapyrama” 'eawera moka'jame'ema futat. Nopoiri futari 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega rerowiar awi. “Maran sipo Janeruwarete 'ga orera'yra muri oree”, 'jawe'em 'ga. Werowiamũ Janeruwarete 'ga ojerowiarukaa etee te Abraão 'ga upe, 'ga mamuakaa. A'eramũ Abraão 'ga 'ga muorypa. “Janeruwarete 'ga pãjērete. A'eramũ 'ga mama'e apou u'eawer imũ”, 'jau Abraão 'ga, 'ga rerowiaa. Werowiamũ wejue Janeruwarete 'ga kunumĩ mũ mua 'ga upe, u'eawer imũ etee futat. ²² Abraão 'ga Jarejuwarete 'ga werowiat. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'jau: “Esage 'ga jee”, 'jau Abraão 'ga upe. ²³ A'ere naAbraão 'ga upe etee rũi Janeruwarete 'ga 'i: “Esage 'ga jee”, 'jau. ²⁴ Werowiaaramũ janee nanē 'ga aipo 'jau nũ: “Esage 'ga jee”, 'jau nũ. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga manũnamũ Janeruwarete 'ga 'ga moferapa nũ. A'eramũ 'ga jane werowiaaramũ, “Esage 'ga jee”, 'jau janee. ²⁵ Janetywer are Janeruwarete 'ga Jejui 'ga mua ywy pe ijukaukaa. 'Ga manũawera futat 'ã janetywera mepyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramũ Janeruwarete 'ga 'ga moferapa jane muesageawamũ ojeupe. Jejui 'ga amanũmũ janetywera mepyawamũ. Janetywera mepy re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nũ 'e rerowiamũ 'ga 'i janee: “Esage 'ga jee”, 'jau. Werowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau judeuramũ oree: “Pēnesage jee”, 'jau. Judeue'emamũ pē nupe nanē 'ga aipo 'jau werowiar ire.

5

Werowiarāmū 'ga jane mogyi wemiayuwamū

¹ Jeju Kristu 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee. Jeju Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga futat 'Uwarete 'ga mota'wau janee, janetywera mepyau 'ga upe. A'eramū 'ga Jeju 'ga jane erowiarāmū, 'jau janee: “Ene eneresage jee”, 'jau 'ga janee.

² Werowiarāmū Jeju 'ga 'jau 'Uwarete 'ga upe: “Agamū je rerowiaara 'ga”, 'jau 'ga 'ga upe. A'eramū Janeruwarete 'ga a'e are janetywera moia jane wi, ojee jane mujaawamū. A'e are jane jareku'iramū jarejemogyau. “Anure taetu nipo 'ga jane mogyau oje'jawe futat. A'eramū jane jarejemogyau jareku'iramū 'ga ree”, 'jau 'ga ree jarejemogypyka.

³ Mama'eaya jarejeupe ijesakaramū miamū jane jareku'iramū etee futat jarejemogyau. Jarejeupe mama'eay jesakaramū jane jareapyterātānamū jarejemogyau jupe. Mama'eaya jane mojemogypygukaa a'jea futat Jarejuwarete 'ga ree.

⁴ Mama'eay upe janeapyterātāa esage Janeruwarete 'ga upe. “Eneresage jee”, 'jau nipo 'ga janee mama'eay upe janeapyterātānamū. Aipo 'ga 'e kwaaw ire jane 'ga 'jawe futat jarejemogy rapesaka jarejemogyau.

⁵ Janeruwarete 'ga oporomutaramū jane ree. U'agesagea 'ga imua janee. 'Ga 'Agesagea jane mueapyou jane ree 'ga poromutar are. A'eramū jane jareku'iramū jarejemogyau 'ga 'jawe jarejemogy rapesaka.

⁶ Jane tee jaretywera nimoiru'uweri jarejewi. Ma'eramū 'ã 'Uwarete 'ga remifutarera 'ara rupi

Jejui Kristu 'ga manūi janetywera mepyawamū
 rakue. ⁷ A'ere na'ga 'jawe rūi jane mū rekoī.
 Nimanūa'uweri jane jarejaupe. Mama'e esage
 apoara 'gā nupe miamū jaremanūwere'emamū.
 Ojee ipota'wa ma'e 'ga upe amunipo 'ā 'ga amū
 manūi. A'ere jane nimanūa'uweri futari jarejaupe
 jarejee iporomutare'ema 'gā nupe 'jau. ⁸ A'ere
 Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree nani-
 menime. Ojee janeporomutare'emamū miamū
 'ga poromutaramū jane ree. A'eramū 'ga Je-
 jui Kristu 'ga mua ywy pe amanū ma'eramū jan-
 nee, jaretywera jane erajemogyramū. ⁹ Jejui
 Kristu 'ga manū are Janeruwarete 'ga 'jau jan-
 nee: “Pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. Jejui Kristu
 'ga jane erowiamū te 'ga aipo 'jau janee. Je-
 jui 'ga janetywera mepyaupap 'ga upe janee.
 A'eramū taetu Janeruwarete 'ga jane rerekou ty-
 weru'jape'ema janetywer are. ¹⁰ Jarejewi 'ga
 jaretywera moire'emamū jane jarejemogyau jare-
 poromutare'emamū 'ga ree. A'ere 'ga wa'yra 'ga
 manū are janetywera moiri jane wi. A'eramū
 jane 'awamū Jarejuwarete 'ga jekoty'aawamū
 jarejemogyau. Ota'waramū 'ga janee. A'eramū
 'ga 'awamū jane monowe'em mama'eukwaawa
 rapyaw ipe. Wa'yra 'ga manū re 'ga 'ga moferapa
 nū. A'eramū nipo Jejui 'ga jane katu'oka oje'jawe.
 Jane manū re 'ga jane moferapa nū jane rerawau
 jane mogyau ojepyri. ¹¹ A'ere naaipoa tee rūi.
 Jane upe Janeruwarete 'ga remiapoa jane maku'iu
 jane mogyau. “Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Je-
 jui Kristu 'ga 'ga amut 'ga jukaukaa ojee ae mo-
 jekoty'aawamū” 'e are te jane ku'iramū 'ga ree.

Janetywera mepyawamū 'ga manūawet

¹² Janeypy ypy 'ga, Atāu 'ga ra'ne mama'e tywera apo ypyruga rakue. A'eramū 'ga 'agamū ae motywerukaa. Amanūmū 'ga 'ā rakue. A'eramū jane 'ga 'jawe futat mama'e tywera apou. A'eramū jane najuejue etee jaremanūmū jarejemiapofer are. ¹³ Ymā te Moisesi 'ga Janeruwarete 'ga je'ega kwasiari ka'aran are rakue. A'ere Moisesi 'ga ka'arana kwasiare'emaue ywy pewara 'gā mama'e tywera apoi ajemogyau rakue. A'ere 'gā naeapyoi mama'e tywer are. Nokwaawi 'gā wemiapofera mama'e tywera Jarejuwarete 'ga upe. A'ere Janeruwarete 'ga, Moisesi 'ga upe oje'ega kwasiarukare'emaue, janeypy 'gā tywera kwasiare'ema oka'aran are rakue. ¹⁴ A'etea janeypy 'gā amanūmū. Atāu 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. “Pe'u kasi ne” 'jawa y'waa 'ga i'wau. A'eramū 'ga amanūmū. Atāu 'ga py'rauwarā 'ga nanarūi agawewi. Na'ui agawewi futat 'gā aipo y'waa. A'etea 'gā mama'e tywera wapo. Moisesi 'ga renunewewara 'gā juejue mama'e tywera apou amanūmū otywer are.

Sā'ā Atāu 'ga juapyrera 'gā mama'e tywera apoa Atāu 'ga 'jawe etee futat rakue nū. Nan tee futat Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū jane, 'ga 'jawe etee futat mama'e tywera apowe'em.

¹⁵ A'ere naAtāu 'ga 'jawe rūi Jejui Kristu 'ga. Atāu 'ga te 'ā Jarejuwarete 'ga je'ega nuenuwi rakue. Ajuapyrera 'gā kwau 'agamū mama'e tywera apo upe rakue. Ku'jywa 'ga je'ega renupe'emawer ipe etee futat ajee 'ga 'ā ae momawukari aetywer are. A'ere Janeruwarete 'ga poromutaramū jane ree

nanimenime. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee. Niapoi agawewi jane mama'e esagea 'ga upe. Mama'e tywera etee agawewi jane siapo. A'etea 'ga mama'e esage apou janee. Sã'ã ae mama'e monoa ajaupe. Nan 'ga wa'yra 'ga mua janee rakue. Jejui Kristu 'ga 'ga imua ijukaukaa 'au ywy pe janetywera moiawamū futat rakue. Poromū futat Janeruwarete 'ga poroywera 'jawewara janee. A'eramū ojee jane jemogypygamū Jejui 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Atāu 'ga 'ã ae kwau ae manū upe rakue. A'ere Jejui 'ga ae mogyaramū 'ga rekoi janee. ¹⁶ Atāu 'ga oje'ega mojerowiare'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Awamū eremanū etywer are ki 'ei”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'eramū 'ã 'agamū jarejemote'arukaa jaretywera upe. Najuejue etee 'ã jane 'agamū mama'e tywera apou. A'ere Jejui 'ga manūi jane katu'okawamū janetywera moiawamū jane wi. Majepei'i etee agawewi 'ga. A'etea 'ga jane katu'oka kwaiwete. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Jera'yra 'ga perowiat pejemogyau. A'eramū pēē 'awamū pejesageramū jee”, 'jau 'ga janee. Niapoi jane mama'ea jarejemuesageawamū. 'Ga te 'ã jane muesage ojeupe, wa'yra 'ga jane erowiarāmū. ¹⁷ Majepei tee agawewi Atāu 'ga tywera. A'etea 'ga jane mote'arukaa najuejue etee ipyu. 'Ga ra'ne 'ã amanūmū. A'eramū 'ã jane 'agamū jaremanūmū 'ga 'jawe etee futat. Jejui Kristu 'ga nanē majepei tee nū. A'etea 'ga werowiarāmū jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi, jane mogyau 'wyriaramū ojepyri. Werowiarāmū Jejui 'ga jane muesageu. Niapoi agawewi jane mama'e esagea

'ga upe. A'etea 'ga jane muesageu werowiarāmū.

¹⁸ Atāu 'ga tywer are 'ã Janeruwarete 'ga 'jau ywy pewaramū janee: “Pětywerete jee”, 'jau 'ga janee. Jejui 'ga etee nuapoi mama'e tywera. Mama'e esagea etee 'ga iapou. Wenup katu katu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega. Amanūaw ipe miamū 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa akou rakue. 'Ga manū are Janeruwarete 'ga janetywera moia jane wi, ojepyri jane mogyawamū nakwaparimū warāu rūi futat. ¹⁹ Jarejuwarete 'ga je'ega Atāu 'ga enupe'ema rakue. A'eramū jane 'agamū najuejue etee jaretyweramū Jarejuwarete 'ga upe Atāu 'ga ree. Jejui Kristu 'ga 'Uwarete 'ga je'ega renupa katu katu. A'e are jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe, Jejui 'ga jane erowiarāmū.

²⁰ Ywy pewaramū jane najuejue etee mama'e tywera apou. A'eramū Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Moisesi 'ga 'eawera kwaaw ire jane jaretywera kwaapa.

“Kuu. Janeruwarete 'ga upe jeremiapofera mama'e tywera futat”, 'jau 'gã amū, otywera kwaaw ire. A'ere 'gã otywera kwaawi agawewi. A'etea 'gã mama'e tywera wapo ojero'waro'wau etee futat ikwaapare'ema 'jawe. A'ere Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraawi etee futat. A'eramū 'ga janetywera moia jane wi wa'yra 'ga jane erowiarāmū.

²¹ Mama'e tywera apoa ae kwau ae manū upe. A'ere Jejui 'ga werowiaaramū jane pojekai jane manū awi, jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat. Janeruwarete 'ga Jejui Kristu 'ga mua ijukaukaa janetywera moiawamū, ojeupe

jane muesageawamũ. Poromũ Jejui Kristu 'ga Janejararetea.

6

'Ga rerowiaaramũ jane poiri jaretywer awi

¹ Janeruwarete 'ga jane futara mama'e tywera apyraapa. Ma'eramũ sipo ajee “Mama'e tywera siapo 'jau”, pe'je pejejaupe? “Mama'e tywera jane iapo re nipo Janeruwarete 'ga jemuaemi jane ree, mama'e esage apou janee kwaiwete”, 'jau nipo pẽẽ pejejaupe? ² Naani. Aipo pe'je awi. Jejui 'ga rerowiaaramũ jane poiri futari jaretywer awi. Sã'ã ae amanũ ma'eferamũ mama'e tywera apou'jawe'ema. Nan tee futat ae Jejui 'ga rerowiaaramũ mama'e tywera naruapou'jawi. Ma'eramũ sipo ajee pẽẽ amanũ ma'e 'jawe pejemogy re mama'e tywera peapou'janũ? ³⁻⁵ 'Ypeywar are u'amaw ipe futat 'ga 'ã amanũmũ jane wi janetywera moiawamũ rakue. A'eramũ jane 'ga rerowiaaramũ jarepoia futat mama'e tywera apo awi jarejemujaa Jejui 'ga ree. Amanũ ma'e 'jawe jane mama'e tywera apowe'em.

Jejui 'ga ree jarejemujar ire jane jarejepymĩãukaa 'y pe, 'ga ree jarejemujara resaukaa 'gã nupe. 'Ga manũ 'jawe jane pymĩa. 'Ga ferapawera 'jawe etee futat jane jarewua 'y awi nũ. Jarejepymĩnamũ jane 'jau: “Jejui 'ga je arowiat. 'Awamũ je rekoi 'ga 'jawe mama'e tywera taapo eme 'jau”, 'jau jane jarejepymĩãu. Jejui 'ga manũ re 'ã 'gã 'ga monou inuga ita kwara pype. “Amanũ futat ra'e”, 'jau 'gã 'ga upe, 'ga monou inuga.

A'ere Janeruwarete 'ga opājē mū 'ga moferawi 'ga muēma ita kwar awi nū. A'eramū jane 'y pe jarejepymī re 'jau: “Awamū je poiri futari mama'e tywera apo awi”, 'jau jane. 'Ga ferawa 'jawerimū 'y awi jareēm ire jarejemogyau ipyau 'jawe Jarejuwarete 'ga pājē mū. A'eramū jane 'ga pājē mū mama'e esage etee iapou.

⁶ Jejuī 'ga rerowiare'ema 'gā jara mama'eukwaawa 'wyriara futat. Mama'e tywera apo momoirukare'ema wemiayuwa 'gā nui. A'ere Jejuī 'ga manūi mama'eukwaawa 'wyriara pājē mateepapa rakue. A'eramū 'ga werowiaramū jane mū'jāu mama'eukwaawa 'wyriara remiayuwa 'gā nui. Werowiaramū Jejuī 'ga jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū jane 'ga je'ega etee erowiaa. Jare'wyriar ymanera je'ega renuwu'jape'ema. Mama'e tywera apo awi jarejeateeramū Jejuī 'ga pājē mū. ⁷ Nuapoi futari ae mama'e tywera amanū re. A'eramū jane amanū ma'e 'jawe futat mama'e tywer are jareparuapowere'emamū. ⁸ Jejuī Kristu 'ga manū are jane poiri tāmējē mama'e tywera apo awi. A'eramū jane 'ga feraw ire jarejemogyau 'ga 'jawe futat namutamutat. ⁹ “Jejuī Kristu 'ga amanū rakue. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. 'Awamū 'ga namanūu'jawi” 'ea jane ikwaapa. Oferaw ire 'ga amanūu'jape'ema futat. ¹⁰ Janetywer are Jejuī 'ga amanūmū janetywera moiawamū jane wi. Namanūu'jau'jawi 'ga. Majepei tee futat 'ga manūi. 'Ga manū re 'ga ruwa 'ga 'ga moferapa nū. Ma'eramū 'ā 'ga rekoī mama'e apou 'Uwarete 'ga remifutar imū etee. 'Uwarete 'ga ree 'ga jemujari.

¹¹ A'eramū jane aipo are jarejea'aramū, jane 'jau: “Jejui Kristu 'ga amanū jetywer are”, 'jau jane jarejea'aramū ee. A'eramū jane 'awamū jarepoia mama'e tywera apo awi. Jejui 'ga 'jawe mama'ea siapo Jarejuwarete 'ga remifutar imū 'jau. Jejui 'ga ree jarejemujaa. A'eramū ki jane mama'e apou 'ga 'jawe futat.

¹² Jejui Kristu 'ga rerowiare'emawe pētywera pē nerekou. A'ere Jejui 'ga werowiarāmū pētywera moia pē nui. A'eramū ki 'awamū pēē pejetywera upe pejerekoukare'ema. Pemỹi kasi pejejea mama'e tywera apo are ne. Mama'e tywera apo are pejejea mỹi re nipo pēē mama'e tywera apou, pejejea'awer imū etee futat. ¹³ Pejemifutar imū kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga remifutar imū etee ki mama'esagea peapo. Pētywera mepy re Jejui 'ga pē muri 'Uwarete 'ga remiayuwamū. A'eramū ki pēē pejekatu'oka 'ga upe, pejedorowykyau 'ga upe. “Eneremiayuwamū 'ā je rekoj”, 'jau ki pēē 'ga upe. ¹⁴ NaMoisesi 'ga je'egera renuw are rūi pēnesage Jarejuwarete 'ga upe. Jejui 'ga pēē erowiarāmū te Janeruwarete 'ga pētywera moiri pē nui. Aipoa 'ga iapo re pēē pejesageramū 'ga upe. A'eramū ki pēē mama'e tywera apowe'em.

Janeruwarete 'ga remiayup

¹⁵ NaMoisesi 'ga je'eger imū rūi jane mama'e apou 'awamū. Janeruwarete 'ga te 'ā mama'esagea wapo janee, jane wi janetywera moiramū. A'eramū Janeruwarete 'ga wesageramū janee, jane rerekou. A'eramū pēē mama'e tywera apou'jape'ema. ¹⁶ Mama'eukwaawa 'wyrriara

je'ega renupara 'gã mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwa futat. O'wryiara reewe futat emi-ayuwa 'gã awau wapyaw ipe. A'ere Jejui 'ga, 'Uwarete 'ga je'ega pēē enuw ire pē mojekoty'ari 'Uwarete 'ga ree, pē mogyau 'Uwarete 'ga remi-ayuwamū futat. A'eramū 'ga 'jau pē nupe: “Pēē 'ã pēnesage jee”, 'jau 'ga. ¹⁷ Ymã te pēē mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwamū pejemogy rakue. A'ere 'ã 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga ree pejemu'eawera peenup katu katu pejemogyau. A'eramū pēē 'jau: “Mama'e esagea siapo Jarejuwarete 'ga je'eg imū”, 'jau pēē pejemogyau. A'eramū je Ku'jywa 'ga muorypa pē nee. “Ene 'ã eneresage futat. Ene 'ã mama'e esage apo futarukaa 'gã nupe”, 'jau je 'ga upe 'ga muorypa pē nee. ¹⁸ Janeruwarete 'ga mama'e tywera apo awi pē momoirukaa. Nepeapoi au'jeteramū mama'e tywera. 'Awamū 'ã pēē mama'e esage apoaramū Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga remiayuwa futat pēē. ¹⁹ A'ere nepekwaawi katu katui we. A'eramū je imome'wau katu pē nupe. Ymã te 'ã pēē pejejea mŷina mama'e tywera apo are etee rakue. A'eramū 'ã pēē mama'e tywera apou pejemogyau rakue. A'eramū pēē au'je mama'e tywera apo re. 'Awamū pēnea'at mama'e esage apo are etee. Jarejuwarete 'ga remiayuwa pēē 'awamū. A'eramū ki pēē pejemogyau esage 'ga upe.

²⁰ Mama'eukwaawa 'wryiara remiayuwamū pejemogyau pēē Jarejuwarete 'ga remifutar imū mama'ea nepeapoi rakue. ²¹ Mama'e tywera etee pēē iapou rakue. A'ere ki 'awamū pejenosi pejemiapofer are. Ma'ja sipo mama'e

tywera apo repya? Mama'e esagea sipo mama'e tywera apo repya? Naani. Mama'e tywera apoara 'gā Janeruwarete 'ga omono mukuu ojewi. Aipoa 'gā nemiapofera repya. ²² A'ere 'awamū pēē Jarejuwarete 'ga remiayuwa. Pē nui 'ga pētywera moiri, pē muesageu ojeupe. Aipoa esage futat pē nupe. Anure nipo 'ga pē nerawau ojepyri, pē mogyau nakwaparimū warāu rūi futat. ²³ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane mepyau janeremiapofer are. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga imonou muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga 'gā monou. Aipoa 'gā nemiapoferarūe'ema repya. A'ere Jejui Kristu 'ga rerowiaaramū janee Janeruwarete 'ga mama'e esage apou. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. 'Ga ree jarejemujar ire Janeruwarete 'ga ojoporoywera 'jawe imua janee. Wa'yra 'ga jane erowiamū 'ga jane mogyau ojepyri nakwaparimū warāu rūi futat nipo.

7

Amanū re ae mama'ea nuapou'jawi

¹ Kunumīmet. Pēē jerewirera 'jawe. Kūjāmeramū pēē jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pēē pejejeapyoramū pejejeupe jeremimome'u are. Jarekouwe jane mama'e apoi jarejemiapofer imū. Jaremanū re jane niapou'jawi jarejemiapofera nū. ² Sā'ā kūjāa. Omenar ire kūjāa omena nuetyga'uweri. Omena manū re tāmējē nipo ēē kūima'e 'ga amū rerekou. Omena manū re ēē akou ojeteewara 'jawe nū. A'eramū ēē omenararūmū. ³ A'ere omena manūe'emauwe kūima'e mū rerekoa nia'wyri ēē upe. Mama'e

tywera ãẽ wapo. Kũjãmene'ema 'jawe ãẽ rekoi. Omena manũ re amũ rerekoa te esage futat. ⁴ Nan tee pẽẽ. Ymã te pẽẽ mama'e apou Moisesi 'ga remikwasiarer imũ etee futat rakue. A'ere Jejui Kristu 'ga manũnamũ 'ga ojee ojemujat ma'eramũ jane mũ'jãu Moisesi 'ga remikwasiarer imũ mama'e apoara 'gã nui. Ymãwarera mama'e awi jane jarepoiapap. 'Awamũ jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imũ, oferap ma'e 'ga remifutar imũ. A'eramũ jane mama'e esage etee iapou Jarejuwarete 'ga upe. Sã'ã kũjã omenaru'jaw ire ãẽ omen yau je'ega etee enuwa. Omenera je'ega ãẽ enuwu'jape'ema. Nan tee futat pẽẽ peje'wryriar ymanera je'ega nepeenuwu'jawi. Ymã te pẽẽ mama'eukwaawa 'wryriara remiyuwa rakue. A'ere Jejui 'ga werowiamũ pẽ mũ'ẽi mama'eukwaawa 'wryriara remiyuw awi pẽ mogyau wemiyuwamũ futat. A'eramũ pẽẽ 'awamũ peje'wryriar yau je'ega etee enupa nũ.

⁵ Ymã jane mama'e apoi jarejemifutar imũ etee futat rakue. A'eramũ 'ã Moisesi 'ga 'jau agawewi janee rakue: “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau agawewi 'ga janee rakue. A'ere jane aipo 'ga 'eawera kwaaw ire miamũ jane jero'wuro'wui etee mama'e tywera apou. Mama'e tywera apo awi jarejeatee'em ire nipo jane oi mukuu Jarejuwarete 'ga wi jaremanũ re. ⁶ A'ere 'awamũ nanarũi. Janeruwarete 'ga jane mueateekat mama'e ymanera apo awi. Jejui 'ga rerowiamũ jane jemu'jagi amanũ ma'e 'jawewaramũ mama'e ymanera apo awi. Ymã te aipo janeremiapofera jane rerekoi rakue. Jarejemifutar imũ etee jane mama'e apou Jarejuwarete 'ga upe rakue. A'ere

Jejui 'ga 'awamũ ojee jane jemujar ire 'ga jane rerekoi. 'Uwarete 'ga 'Agesagea 'ga imua janee. A'eramũ jane mama'e apou 'ga remifutar imũ etee futat jarejemogyau.

⁷ Ma'ja sa'e sipo ajee jane aipo are? Nia'wryi tãmējē Moisesi 'ga je'egera, sa'e sipo jane? Naani. 'Ga remikwasiarera ka'arana mogyta re te jane Jarejuwarete 'ga remifutara kwaawi. “Pejokaraemã are pejejea mÿina nia'wryi Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. “Tekotee 'ga karaemã futara ia'wrye'ema Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'ã Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramũ je Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire te je tetywera kwaapa. 'Ga je'egera kwaawe'em ire amunipo 'ã je nanē “ojokaraemã are wea mÿinara 'gã ia'wrye'ema Jarejuwarete 'ga upe” 'e kwaape'ema futat tekou. ⁸ A'ere je Moisesi 'ga remikwasiarar are te je jemu'ei ai'i numiamũ. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuwa nipo je muesage Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau je tejeupe numiamũ. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'egera. Tejeatee'emamũ futat je 'gã karaemã futar awi. Moisesi 'ga je'egera kwaaw ire miamũ futat je 'gã karaemã futaararete futat je rekoi ikue. Moisesi 'ga je'ega kwaape'ema je tetywera kwaape'ema. A'ere je 'ga remikwasiarera mogyta re tetywera kwaawi. ⁹ A'e pe je 'ga remikwasiarera mogytae'emawe “Je ako esage je”, 'jau futatee je jepi. A'ere je 'ga je'egera kwaaw ire je tetywera kwaawi. “Nakoa'wryi nipo je jepi”, 'jau je tejeupe. ¹⁰ Tetywera kwaaw ire je 'jau tejeupe: “Jarejuwarete 'ga je'ega Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. A'eramũ je Moisesi 'ga remikwasiarar

imū mama'e apowe'em ire je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema. Oje'ega renupare'emamū nã'ã Janeruwarete 'ga ae monou muku ojewi ae manū re re'ã. 'Awamū nanē 'ga ojejukawe'em je ree nū”, 'jau je tejeupe tetywer are tejeapyoramū te'ỹina. “Oje'ega renupara 'gã etee nã'ã 'ga omogy ojepyri nakwaparimū rūi futat re'ã”, 'jau je tejeupe te'ỹina. A'ere je naenupawa'uweri 'ga je'ega. ¹¹ A'ere jeku'iteeramū tee tekou tetywer are rakue. “Aenupap katu katu sipo je 'ga je'ega pa”, 'jau je tejeupe numiamū. A'ere naani rakue. “Moisesi 'ga remikwasiarera renuw ire nipo je oi Jarejuwarete 'ga pyri re'ã”, 'jau je tejeupe. A'ere jeku'iteeramū ee rakue. Naenuwi futari je 'ga je'ega rakue. A'eramū je 'jau tejeupe: “Najea'wyri futari pa je tekou Jarejuwarete 'ga upe ra'e. A'eramū nipo je mukuu futat tewau 'ga wi”, 'jau je te'ỹina.

¹² Esage futat Moisesi 'ga remikwasiarera. Jarejuwarete 'ga je'ega wejue 'ga okwasiat ka'aran are inuga rakue. A'eramū wesageramū futat 'ga remikwasiarera ae upe. ¹³ 'Ga remikwasiarera resagea sipo je mogo muku Jarejuwarete 'ga wi? Naani. Jetywera tee je mogoukat muku Jarejuwarete 'ga wi. “Mama'e tywera kasi peapo ne”, 'jau 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. Aipoa 'ga 'eawera esage futat. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū je mama'e tywera apou ra'e jepi. Esage futat Janeruwarete 'ga je'ega. A'ere jetywera te nuenuwukari 'ga je'ega jee ra'e jepi. A'ere je 'awamū jereapyoramū mama'e tywera apoawer are. A'eramū je 'ga je'ega renupe'ema ra'e jepi. A'ere najeremiapofera etee rūi ia'wyre'ema. Jeretea we futat wa'wyre'emamū. 'Ga je'ega

kwaaw ire te jane jaretywera kwaap katui.

'Ga pājē mū ae mama'e tywera nuapoi

¹⁴ Moisesi 'ga remikwasiarera Janeruwarete 'ga je'ega a'jea futat rakue. A'ere je namaira rūi. Kūima'e teea te je. A'eramū jetywera je rerekou. Tejemifutar imū etee mama'e apou. ¹⁵ Najereapyoi je tejemiapoarūe'em are. "Mama'e esagea etee taapo 'jau", 'jau je numiamū. A'e reewi je mama'e tywera etee iapoi nū. Mama'e tywera apo are teparuapowere'emamū agawewi. A'etea je mama'e tywera apou etee nū. ¹⁶ Aipo apo re je 'jau: "A'jea futat Janeruwarete 'ga je'ega. Nepēa'wyri pēē, 'ga 'ea a'jea futat", 'jau je tejeupe tekou. ¹⁷ Nafutari je mama'e tywera apoa. A'ere jetywera je rerekoi. A'eramū jetywera mama'e tywera apoukaa jee. ¹⁸ A'eramū je 'jau tejeupe: "Nitywi futari mama'e esagea je pype", 'jau je tekou. Mama'e esage apoa je ifutaa agawewi. A'etea je naapoi mama'e esagea. ¹⁹ Mama'e esage apoa je ifutaa. A'ere je naapoi tejemifutara. Mama'e tywera apoa je ifutare'ema agawewi. A'etea je tejemifutare'ema apou. ²⁰ A'ere je natejemifutar imū rūi mama'e tywera apoi. Jetywera te iapoukaa jee.

²¹ Ekoay je rekoa. Mama'e esage apoa je afutat agawewi. A'etea je mama'e tywera etee aapo. ²² "Janeruwarete 'ga je'ega renuwa esage futat. 'Awamū pa je 'ga je'ega etee enuwi kwy", 'jau je tejeupe, tejekōēājamū ee numiamū. ²³ A'ere je a'eramū miamū naenupawi 'ga je'ega. Ifaripyra 'jawe je tekou tejemifutara apowe'em. Sā'ā ipofaripyrrera mama'e apoe'ema wemifutar imū. Nan

te je rekoi. Jetywera je rerekou. A'eramū je tejemifutara apowe'em. Mama'e tywera apo awi tejeatee'emamū. ²⁴ 'Awamū je'arasigamū tekou. "Awỹi ajee je mueatee mama'e tywera apo awi 'ũ?" 'jau je tejeupe. ²⁵ A'ere Janeruwarete 'ga te je mueateeukari Jejui Kristu 'ga upe. A'eramū je mama'e tywer awi tejeateeramū. A'eramū je Jarejuwarete 'ga muorypa ee.

Tejetee je Jarejuwarete 'ga je'ega renupe'ema tekou. "Ga je'ega renuwa tareko esage tejee", 'jau futat je numiamū. A'ere je naapoa'uweri tejee. Opājēa 'ga ae upe imure'emamū ae nuapoi futari mama'e esagea. 'Ga pājē mū te ae mama'e esage apoi.

8

'Ga 'Agesagea jane muea'aa 'ga remifutar are

¹ A'ere 'ã Janeruwarete 'ga, Jejui Kristu 'ga ree jane jemujar ire, jane kwawe'em janetywer are, jane monowe'em muku ojewi. Mama'eukwaawa rapyaw ipe 'ga ae monowe'em. ² Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamū Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane muesageu. 'Ga 'Agesage pājē mū jane mama'e tywera apowe'em. 'Awamū 'ga 'Agesagea jane rerekou jane katu'oka. Janetywera jane rerekou'jape'ema. A'eramū jane jarewawe'em mama'eukwaawa rapyaw ipe. ³ Ymã te Moisesi 'ga 'i rakue: "Mama'e esagea etee peapo", 'jau 'ga ikwasiaa rakue. Esage futat 'ga je'egea. A'ere janetywera 'ga je'egea nuenuwukari janee. 'Ga je'egea renupare'ema

'jawe etee futat jane mogyaukaa rakue. Jare-jetee jane nienuwa'uweri 'ga je'ega. A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau ojeupe rakue: “Ojetee 'gā nuenuwa'uweri jeje'ega. Nojekatu'oga'uweri 'gā ojetee”, 'jau 'ga ojeupe rakue. A'eramū 'ga 'ā 'agamū wa'yra 'ga mua ywy pe rakue. Jane 'jawe futat 'ga 'ua kunumīnamū. Jane 'jawe futat 'ga akou kūima'eramū. A'ere 'ga nuapoi mama'e tyw-era. Aerefetee ate mama'e tywera wapo. A'eramū 'ga amanūmū janetywera mepyau. Janeruwarete 'ga Jejui 'ga jukaukaa aetywer are. A'eramū 'awamū Jejui 'ga werowiarāmū janetywera moia jane wi. ⁴ Ymā te Janeruwarete 'ga 'i rakue: “Teje'ega renupare'ema 'gā je amomap, 'gā monou mama'eukwaawa rapyaw ipe”, 'jau 'ga rakue. A'ere Jejui 'ga manūi janetywera moiawamū. Janetywera moir ire 'ga opājē mua janee. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū, 'ga ree jarejemogypygyi. 'Awamū jane 'ga pājē mū Jarejuwarete 'ga je'ega renuwi jarejemogyau. 'Ga 'Agesagea jane mu'akwaapa jane rerekou. A'eramū jane 'awamū mama'e esage apoarūmū 'ga pājē mū. Jarejemifutar imū jane niapou'jawi mama'ea. ⁵ 'Ga 'Agesage rerekware'ema 'gā wemifutar imū etee futat mama'e apo are wea'aramū. A'ere Janeruwarete 'ga 'Agesage rerekwaramū jane jarejea'aramū 'ga 'Agesage remifutar are etee futat. ⁶ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gā awau mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga 'Agesage remifutar are ea'at ma'e 'gā py'ata'waramū etee futat ajemogyau. Anure nipo aipo 'gā awau ajemogyau Jarejuwarete 'ga pyri nakwaparimū ete rūi

futat. ⁷ Wemifutar are etee ea'at ma'e 'gã oporomutare'emamũ Jarejuwarete 'ga ree. Nuenuwi futari 'gã 'ga je'ega. Niporenuwiweri futari 'gã 'ga je'eg are. ⁸ Wemifutar imũ etee mama'e apoara 'gã nomuorywi Jarejuwarete 'ga.

⁹ A'ere nanarũi ae Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ. Mama'e esagea etee te ae wapo 'ga remifutar imũ. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekware'ema 'gã naKristu 'ga remiayuwa rũi futat. ¹⁰ Janepyy 'gã 'ã nuenuwi Jarejuwarete 'ga je'ega rakue. A'eramũ jane 'agamũ jarepapa. Jarejuwarete 'ga 'Agesage rerekwaramũ miamũ futat jaremanũmũ. A'ere jane ferawi etee jarewau Jarejuwarete 'ga pyri jarejemogyau nakwaparimũ warãu rũi futat. Jejui Kristu 'ga ree jane jemogypygamũ Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Jejui 'ga ree pejemogypyk. A'eramũ pẽẽ pejejesageramũ jee”, 'jau 'ga janee Jejui 'ga ree jane jemogypygamũ. ¹¹ Janeruwarete 'ga 'Agesagea Jejui 'ga moferapa 'ga manũ re rakue. A'eramũ Janeruwarete 'ga U'agesage rerekwaramũ nanẽ janeretefera moferapa jane manũ re nũ. Jane moferawukaa U'agesage upe.

¹² Kunumĩmet, kũjãmet. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jane rerekou. A'eramũ ki jane a'eramũ mama'e apowe'em jarejemogyau jarejemifutar imũ ne. Mama'ea siapo 'ga pãjẽ mũ etee futat. ¹³ Pejejemifutar imũ mama'e apo re peo mama'eukwaawa rapyaw ipe. A'ere Jarejuwarete 'ga, U'agesage pãjẽ mũ mama'e tywera apo awi pepoir ire, pẽ mogyi ojepyri nakwaparimũ warãu rũi futat.

Nioi jane 'ga rerowiarāmū mama'eukwaawa rapyaw ipe. ¹⁴ Jarejuwarete 'ga 'Agesage je'ega renupara 'gā Jarejuwarete 'ga ra'yra futat. ¹⁵ Ma'eramū sipo Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee? Ojeupe jane moporowykyukaawamū? Naani. Jane mogyjawamū? Naani. Wa'yramū jane mogyawamū te 'ga U'agesage muri janee. A'eramū 'ga 'Agesagea “Kiapi'ni” jane mu'eukaa 'ga upe. ¹⁶ Jejui 'ga jane erowiarāmū Janeruwarete 'ga jane mogyau wa'yramū. A'eramū 'ga 'Agesagea “Kiapi'ni” jane mu'eukaa Jarejuwarete 'ga upe. 'Ga 'Agesagea nanē 'jau janee: “Ene Ku'jywa 'ga ra'yra”, 'jau 'ga 'Agesagea janee. ¹⁷ Wa'yra 'ga upe Janeruwarete 'ga mama'e esage monou. A'eramū 'ga janee nanē mama'e esage mua nū, wa'yrarete 'ga reewe futat, Kristu 'ga reewe futat nū. Ywy pe 'ua 'ā Kristu 'ga ruagamū wereko tywera upe rakue. 'Ga 'jawe ki janeruag jarejereko tywera upe. 'Ga 'jawe jane jemogy re nipo Janeruwarete 'ga jane moferapa nanē 'ga 'jawerimū etee futat nū. A'eramū tee 'ga jane monoi jane mogyau 'wyririamū Jejui 'ga pyri.

Anure nipo 'ga mama'e esage muri janee

¹⁸ 'Awamū mama'eay jesaukari janee. A'ere nipo anure jane janerea'aru'jawi mama'eay are. Anure nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage muri janee, mama'eay apyraapa. A'eramū jane jarejea'aru'jawe'emamū mama'eay are. ¹⁹ Anure nipo Janeruwarete 'ga jane resaukaa wemiapofera upe. “Agamū jera'yra 'gā futat”, 'jau nipo 'ga jane resaukaa 'gā nupe. 'Ga

remiapofera juejue futat 'ga ra'yra resaukaawa rapesaka 'upa. ²⁰ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga remiapofera jemote'ari rakue. Naite'at tee rui 'ã rakue. Atãu 'ga oje'ega renuwe'emamũ te Janeruwarete 'ga wemiapofera mote'ari rakue. ²¹ A'ere nipo anure Janeruwarete 'ga imomyau nũ. Wa'yramũ jane resaukaawa 'ara rupi futat nipo 'ga mama'e momyau nũ. A'eramũ futat nipo 'ga mama'e tywera mateepapa. ²² Sã'ã kũjã wa'yray upe aema wa'yra 'are'emamũ. Nan tee futat Janeruwarete 'ga remiapofera waemamũ ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. ²³ Na'ga remiapofera etee rui waemamũ ajemogyau ojekatu'okawa rapesaka. 'Ga 'Agesage rerekwaramũ nanẽ jane jarejaemamũ nũ, 'au jane jemogyramũ 'ã. Janeruwarete 'ga U'agesage mua janee ra'ne. A'ere nipo 'ga anure mama'e esage muri janee kwaiwete. Wa'yramũ jane resaukaawamũ 'ga janerete momyauu Jejui 'ga 'jawe. A'eramũ jane jarekaruare'emamũ futat nipo, jareymanẽ'emamũ, jaremanũu'jape'ema nanẽ nũ. Jejui 'ga 'jawe futat jane reko.

²⁴⁻²⁵ Ojee jane jemogyppygamũ Janeruwarete 'ga jane muesageu ojeupe. A'e are jane 'i: "Anure nipo 'ga janerete momyau", 'jau jane. A'eramũ jane jarejete momyau rapesaka jarejemogyau. 'Au we 'ga jarejete momyau re amunipo 'ã jane niapesagi jarejemogyau. A'ere 'ga nomomyau we. A'e are jane iapesagi jarejemogyau. A'eramũ ki jane jareapyterãtãnamũ mama'eay upe.

²⁶ 'Ga 'Agesagea te jane poat. Najane etee rui sajemogy. 'Ga 'Agesagea te oporogyta Ku'jywa 'ga

upe janee. Jane tee nikwaawa'uweri Ku'jywa 'ga upe jareporogytaa jarejee. A'eramū 'ga 'Agesagea te jane poaa, oporogytau 'ga upe janee. Nikwaawi jane 'ga 'Agesage je'ega. Naaeje'ega 'jawe rūi. Aefaema 'jawe tete 'ga 'Agesage je'ega. ²⁷ Janeruwarete 'ga janerea'awa kwaapa. Janeremifutara nanē 'ga ikwaapa nū. A'eramū 'ga U'agesage je'ega nanē ikwaapa nū, ojeupe jane ree ije'egamū. 'Ga remifutar imū etee futat 'ga 'Agesagea oporogytau 'ga upe jane ree.

²⁸ Jarejuwarete 'ga ree janeporomutaramū jarejemogyau. 'Ga futat 'ā jane mū'jāu jane mogyau wemiayuwamū rakue. A'eramū 'ga, janee mama'eay mū jesaukaramū, mama'e esage apou ee nū. ²⁹ Ymā we te Janeruwarete 'ga jane pyyrūmū ojee rakue. “Mīmēra 'gā je amogy teja'yramū. Teja'yrarete 'ga 'jawe je 'gā mogyi. A'eramū Jera'yrarete 'ga 'gā neki'yramū akou. Kwaiwete jera'yrarete 'ga rewirera 'gā, 'ga renyra 'gā 'jau”, 'jau 'ga ojeupe rakue. ³⁰ A'eramū Janeruwarete 'ga wemimū'ēmeramū jane mogyau wemiayuwamū. A'eramū 'ga 'jau janee: “Pēnesage jee”, 'jau 'ga janee. “Teja'yrarete 'ga 'jawe je pē mogyi”, 'jau 'ga janee. A'eramū 'ga jane mogyau 'wyriaramū ojepyri nakwaparimū ete rūi futat nipo.

Jane ree 'ga poromutat

³¹ Ma'eramū 'ā jane nijemuaēmi mama'e upe: Janeruwarete 'ga 'ā jane rerekou. Jane retyk sipo 'ga amū? Naani. Janeruwarete 'ga jane pojeka re nitywa'uweri 'ga wi jane pojekaara mū. Ojejuka esage 'ga jane ree. Opājēa 'ga amut janee.

³² Esage Janeruwarete 'ga janee. Peesak 'ā 'ga rakate'eme'ema janee. Wa'yrarete 'ga miamū 'ā 'ga imua ijukaukaa janetywera mepyawamū rakue. A'eramū nipo 'ga mama'e esagea taetu imuri janee wakate'eme'emamū.

³³ Awỹja sipo Janeruwarete 'ga remimū'ēmeramū jane ago'wau 'ga upe? Naani. Nitywi 'ga amū. Janeruwarete 'ga 'ā 'jau janee: “Esage 'gā jee”, 'jau 'ga jane upe. ³⁴ Jejui Kristu 'ga amanūmū janetywera mepyau 'Uwarete 'ga upe. 'Ga manū re 'ga Ruwarete 'ga 'ga moferapa nū. Oferaw ire 'ga awau ojeupia 'Uwarete 'ga pyri. 'Uwarete 'ga jakwatawa katy 'ga reni, oporogytau 'Uwarete 'ga upe jane ree. A'eramū “Nepēa'wyri pēē” 'jara otywe'emamū.

³⁵ Kristu 'ga 'ā iporomutat nanimenime jane ree. Awỹja sipo 'ga momoirukat jane wi? Naani. Nitywi 'ga amū. Janee mama'eay jesaukaramū 'ga oporomutaramū jane ree. Werowiare'ema 'gā amū jane rereko tyweramū 'ga oporomutaramū jane ree. Ty'ara jane erekoramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jarepiteea jane erajemogyramū 'ga oporomutaramū jane ree. Jane ree 'gā amū afuwet ojere'emamū 'ga oporomutaramū jane ree. Nitywi futari 'ga rerowiar ire mama'e mū jane kwaukaara 'ga upe. Jane manūnamū 'ga oporomutaramū nanimenime jane ree akou.

³⁶ Ymā te Davi 'ga ka'arana kwasiaa ee inuga rakue:

“Eneremiayuwa 'ā ore, ki Ku'jyp.

A'eramū ene ree iporomutare'ema 'gā afuweramū ore ree au'jeteramū.

Karupa'mĩ jukapyrama 'jawe 'gã afueweramũ ore ree”,
 'jau Davi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramũ nipo Janerwarete 'ga ree iporomutare'ema 'gã aipo 'ga 'eawer imũ etee futat jane ree nanē oporomutare'emamũ nũ. ³⁷ Aipoa sipo Janejararete 'ga momoirukaa jane wi? Naani. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramũ. A'eramũ 'ga jane muapyterātāu mama'eay upe. A'eramũ mama'eaya jane maku'ipawukare'ema. ³⁸ Nitywi futari 'ga amũ jane wi Janerwarete 'ga momoirukaara. Iporomutat 'ga nanimenime jane ree jane jemogyramũ. Jane manũnamũ miamũ futat 'ga oporomutamũ jane ree. Jane reko are taetu 'ga oporomutamũ jane ree. Nokoi'i futari mama'eukwaawa mũ jane wi Janerwarete 'ga momoirukaaramũ. 'Awauwe ojesaukat ma'e, anure ojesaukat ma'e. Mĩmera nomomoirukara'uweri Janerwarete 'ga jane wi. ³⁹ Ywag ipe ako ma'e, ywy 'wyr ipe ako ma'e. Mĩmera miamũ nomomoirukari Janerwarete 'ga jane wi. Nitywi futari jane wi Janerwarete 'ga momoirukaara. Naeateei futari 'ga jane wi. Jejui Kristu 'ga ree jane jarejemogypyka. 'Ga Janejararetea. A'eramũ Janerwarete 'ga oporomutamũ jane ree wojere'emamũ futat.

9

Janerwarete 'ga remiayup

¹ 'Awamũ je tepytuna, judeu 'gã mome'ui pē nupe. Kristu 'ga remiayuwa wejue je. A'eramũ je te'me'emamũ tekou. A'jea futat

je 'i 'gã nee. Janeruwarete 'ga 'Agesagea je rerekou. A'eramũ 'ga 'Agesagea je mu'akwaapa mama'e a'je are. A'eramũ je mama'e a'jea etee imome'wau. ² Jeyytuna 'gã, judeu 'gã je mu'arasig ojee. Nuerowiari 'gã Jejui 'ga. A'eramũ a'ea je mu'arasĩmape'ema je mogou 'gã nee. ³ Afutat je 'gã Jejui 'ga rerowiaara numiamũ. Jeporopoariwet je 'gã nee Jejui 'ga rerowiar are numiamũ. 'Gã nupe 'ga je'ega renuwukar ire amunipo 'ã je “Je rereko tywer ape 'gã nee”, je 'i Ku'jywa 'ga upe. A'ere 'gã 'ã aipoa miamũ nuerowiari. Ojemogypyke'ema Jejui 'ga ree. ⁴ Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga Israeu juapyreramũ oreypy 'gã mũ'ei imogyau wemiayuwamũ rakue. “Pěẽ jera'yra 'awamũ”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. 'Gã pype etee futat 'ga akou rakue. 'Gã nupe etee futat 'ã Janeruwarete 'ga 'jau rakue: “Tejerowiar ire je mama'e esage monoi pẽ nupe”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. 'Gã nupe ypy ypy ra'ne futat 'ga oje'ega monoi ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue. 'Gã etee 'ga imu'akwaapa omuoryw are rakue. A'eramũ 'gã 'ga muorypa a'jea futat rakue. 'Gã nupe etee 'ga 'jau'jau'japa: “Mama'e esagea tomono pẽ nupe 'jau”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue. ⁵ Judeu ypy ypy 'ga 'ã Abraão 'ga rakue. Isaki, Jako.* Mĩmera 'gã judeu ppyfera 'gã. 'Gã juapyreramũ ore judeua. Israeu 'ga juapyrera futat Jejui Kristu 'ga akou 'awa ywy pe 'ur ire rakue. Janeruwarete 'ga 'ã wemiapoferamũ ae 'wyriararetea agawewi. A'etea 'ga Israeu 'ga juapyreramũ tãmějẽ ore mũ'jãu wemiayuwareteramũ rakue. A'eramũ

* 9:5 Mukũi Jako 'ga rera. Israeu 'ga rer irũa.

amunipo 'ã ore 'ga muorypa aruojere'emamũ ee.

⁶ A'ere 'ã Israeu 'ga juapyrera 'gã amũ nuerowiari Jarejuwarete 'ga. Amume'ri 'gã etee erowiaa'i ajemogyau. A'etea jane 'jawe'em: “T'me nipo Janeruwarete 'ga”, 'jawe'em. “Israeu 'ga upe 'ga 'i rakue: ‘Amũ'ẽ je enejuapyrama tejemiayuwamũ’, 'jau 'ga 'ga upe rakue. A'ere 'ga 'meramũ aipo 'e are”, 'jawe'em jane. NaIsraeu 'ga juapyrera 'gã juejue rũi 'ga amũ'ẽ wemiayuwamũ rakue. A'eramũ 'gã amũ 'ga rerowiare'ema.

⁷ NaAbraão 'ga ra'yra 'gã jue rũi Janeruwarete 'ga imogyau wa'yramũ. Isaki 'ga etee 'ga ipyyrũmũ. Ismaeu 'ga 'ga ipyyrũme'em. ⁸⁻⁹ Ymã te Janeruwarete 'ga 'i Abraão 'ga upe rakue: “Anure nipo eneremireko ẽẽ, Sara ẽẽ ra'yramũ. Enera'yra tapyygukat ẽẽ upe 'jau. Ikokwar are ene pyri je ruru'jawamũ nipo ẽẽ wa'yra rerekoi opo pe”, 'jau 'ga 'ga upe rakue. Poromũ Abraão 'ga ra'yra 'ga Isakia. Isaki 'ga etee Janeruwarete 'ga omogo wa'yramũ. Amumera 'gã Abraão 'ga ra'yra 'gã naJaneruwarete 'ga ra'yra rũi. 'Awamũ Janeruwarete 'ga 'i “agamũ Abraão 'ga juapyrerarete”, 'ga 'i u'eawer imũ u'at ma'efera 'ga juapyrera upe, Isaki 'ga juapyrera upe.

¹⁰ A'ere Isaki 'ga remireko ẽẽ, Repeka ẽẽ, wa'yramũ 'ga upe rakue. Mukũi tãmẽjẽ ẽẽ ra'yra ojopepa. U'ar ypy ma'e 'ga rera Esau. Ajepeja 'ga rera Jako. Anure Janeruwarete 'ga Jako 'ga re'roka, Israeu nuga 'ga ree rakue. ¹¹⁻¹² 'Gã 'are'emauwe Janeruwarete 'ga 'jau 'gã y ẽẽ upe, Repeka ẽẽ upe: “Tewiri u'at ma'e 'ga nipo je amogo 'wyríaramũ u'ar ypy ma'e 'ga upe”, 'jau 'ga ẽẽ upe rakue. Nu'ari

we agawewi 'gã. A'eramũ 'gã mama'e esage apowe'ẽwe agawewi. Mama'e tywera nanẽ 'gã iapowe'em nũ. A'ere 'ga na'ga remiapofer are rũi 'ga ajepeja 'ga pyrũi imogou wemiayuwamũ. Wemifutar imũ te 'ga tewiri u'at ma'efera 'ga pyrũi imogou wemiayuwamũ. Wemifutar imũ te 'ga u'ar ypy ma'e 'ga pyrũme'em. ¹³ Nan futat Janeruwarete 'ga ka'arana kwasiarukaa 'gã nee rakue. “Jeporomutat je Jako 'ga ree. A'ere je najeporomutari Esau 'ga ree”, 'jau 'ga ikwasiarukaa rakue.

¹⁴ Maran sipo ajee jane 'i aipo are? Nia'wyri Janeruwarete 'ga, sa'e sipo ajee jane? Naani. Mama'e esagea etee te 'ga wapo. ¹⁵ Ymã te 'ga 'jau Moisesi 'ga upe rakue: “Tejemifutar imũ etee te je jemuaẽmi 'ga amũ ree. Tejemifutar imũ nanẽ je tejemuaẽme'ema ajepeja 'ga ree”, 'jau 'ga Moisesi 'ga upe rakue. ¹⁶ A'eramũ najaneremifutar imũ rũi Janeruwarete 'ga jane pyrũmũ jane mogyau wemiayuwamũ. Najaneremiapofer are rũi nanẽ 'ga ajemuaẽma jane ree nũ. Wemifutar imũ etee 'ga jane pyrũi jane mogyau wemiayuwamũ. ¹⁷ Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are inuga janee rakue. Farao 'ga upe Janeruwarete 'ga 'jau: “Tepãjẽa je aesaukaru'jau'jap enee. A'e are nipo ywy pewara 'gã juejue jerera renupa. Ma'eramũ 'ã je ene mogoi 'wyriaramũ Egitu ywy pewara 'gã nupe”, 'jau 'ga ikwasiarukaa inuga ka'aran are rakue. ¹⁸ A'eramũ jane jarejeapyoramũ 'ga remiapo are. Wemifutar imũ etee futat Janeruwarete 'ga ajemuaẽma 'gã amũ nee. Wemifutar imũ etee futat 'ga

ojerowiarukare'ema amumera 'gã nupe.

¹⁹ A'e are nipo pēē mū 'jau jee: “Ma'eramū sipo 'ga ore rerekou tyweaete ore 'ga rerowiare'emamū? Ore upe 'ga nojerowiarukari futari. A'eramū ore 'ga rerowiaru'jape'ema. Naruapoa'uweri ore mama'ea 'ga orojeupe ojerowiarukare'emamū. Naruapoa'uweri agawewi 'ã ore mama'e tywera. A'etea 'ga nojejukai ore ree”, 'jau nipo pēē. ²⁰ Aipo pe'je kasi ne. Janeruwarete 'ga futat te 'ã jane apo rakue. Imara'nearū sipo ae 'ga remiapoferamū 'ga ree 'ga mueue ojee? Naani. Oje'egay sipo japepoa wapoara upe wapoarūe'emamū? Naani. ²¹ Sã'ã japepo apoara 'gã japepo apoa wemifutar imū etee futat. Amumera 'ã 'ga iapou wemipa'ruramū, amumera yty ryrūnamū. Wemifutar imū etee futat tujuga apoara 'gã mama'e apoi.

²² Nan tee futat Janeruwarete 'ga jane apoi rakue. A'eramū 'ga mama'e apou janee wemifutar imū etee futat. “Tejerowiare'ema 'gã nee jemara'neramū. Tepãjẽa nanẽ je ikwaawukaa 'gã nupe nū”, 'jau 'ga rakue. A'ere na'awauwe rūi 'ga 'gã nereko tyweretei. Anure te nipo 'ga werowiare'ema 'gã nerekou tyweaete. ²³ Amumeramū te aje 'ga 'ã jane mū'ẽi wemiayuwamū rakue. Jane ree 'ga jemuaẽmi. A'eramū 'ga 'jau ojeupe: “Tejesagea je akwaawukat tejemimū'ẽmera 'gã nupe”, 'jau 'ga ojeupe. A'eramū 'ga mama'e esage apou janee wemifutar imū. Jane rereko esage are 'ga wesage kwaawukari janee. “Ga 'ã wesageramū tekotee 'gã nesagea apyraapa”, jane mu'eukaa.

24 Jane 'ã 'ga remipyryrūmera. Ymã te 'ga jane pyyrūi wemiayuwamū rakue. Judeuramū ore, judeue'emamū pēē. Mīmera 'ga imū'jāu wemiayuwamū rakue.

25 Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are Oseja 'ga upe rakue:
 “Tejemiyuwe'emera 'gã nipo je amogy tejemiyuwamū.

Tejemifutare'emera 'gã nupe nipo je 'jau: Jeporomutat je pē nee, 'jau.

26 Ymã je 'i ikue: Najeremiyuwa rūi pēē, 'jau je ikue.

A'ere nipo anure je aipo te'eawer ipe te futat je 'i: Je futat 'ã okoeteete ma'ea.

'Awamū pēē futat jera'yramū, 'jau nipo je, 'jau je ikue”,

'jau Oseja 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

27 Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa Israeu 'ga juapyapyrera 'gã nee rakue.

“Kwaiwete Israeu 'ga juapyrama 'gã. Sã'ã 'yisigeaua pytuna. Nan tee futat Israeu 'ga juapyrama 'gã pytuna numiamū.

A'etea nipo ināinānī'ī 'gã etee ojekatu'ok otywer awi.

28 Anure nipo Janeruwarete 'ga ywy pewaramū juejue werowiare'ema 'gã nereko tyweretei ywawuje tee futat”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

29 Aipo jeapo enunewe Isai 'ga 'jau:

“Janeruwarete 'ga pājēreteā. Peesak 'ga Sodom ipewara 'gã momawa, Gomora pewara 'gã neewe rakue.

Janeruwarete 'ga jane mū mogye'em ire amunipo
 'ã jane nanẽ jarepapa 'gã 'jawe nũ”,
 'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

³⁰ “Ma'ja are ajee 'ga jane mu'ei?” 'jau nipo pẽẽ
 jee? Nan futat je 'i pẽ nupe: Ymã judeue'ema
 'gã nafutari Jarejuwarete 'ga amuesagea rakue.
 A'ere Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiaramũ 'gã
 katu'oka 'gã muesageu ojeupe. ³¹ A'ere 'ã ymã
 'ga futaarera 'gã jẽmĩ Israeu juapyrera 'gã naani.
 “Moisesi 'ga je'egera renuw are jarejemuesageu
 Jarejuwarete 'ga upe”, 'jau 'gã numiamũ. A'ere
 'gã nuenupawi 'ga je'ega. ³² A'eramũ 'gã ojemue-
 sageukare'ema 'ga upe. Niparuerowiariweri 'gã
 Jejui 'ga ree. “Jejui 'ga ree ojemogypyk ma'e
 'gã etee wesageramũ Jarejuwarete 'ga upe” 'e are
 aparuerowiariwere'emamũ. A'eramũ 'gã ojemue-
 sageukare'ema futat 'ga upe. 'Gã nupe Jejui 'ga
 ita 'jawe. Sã'ã ita rena pe pe. A'eramũ 'ã pe
 rupi oma'e 'gã ojeypyegãu ee. Nan tee Jejui 'ga
 'gã nupe. Nijemogypygiweri 'gã Jejui 'ga ree.
 A'eramũ 'gã u'aa 'ga ree. A'eramũ 'gã awawe'em
 Jarejuwarete 'ga pyri. ³³ Ymã Janeruwarete 'ga
 aipo are ka'arana kwasiarukari inuga Isai 'ga upe
 rakue:

“Anure nipo je 'ga amũ mogou judeu 'gã nupe.
 Jerusareg ipe je 'ga monoi. Jerusarega 'up
 ywytyra pyri, Sião 'jawa pyri.

Jeremimonorama 'ga ita 'jawe. Pe pe ita renamũ
 'ã, pe rupi oo ma'e 'gã 'ari ee.

Nan futat nipo kwaiwete judeu 'gã niporomutari
 jeremimonorama 'ga ree.

A'ere 'ga rerowiaara 'gã ku'iramũ 'ga ree. Jaruete
 'gã nekoi 'ga ree”,

'jau Isai 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

10

¹ Pěē 'ã jerewirera 'jawe. Kūjānamū pěē 'ã jerenyra 'jawe 'jau. A'eramū pěē pejeapyakau jeje'eg are. Judeua futat je 'ã. A'eramū je teporomutaramū tepytun are. Jarejuwarete 'ga tepytuna 'gã katu'opawa je afutat. A'eramū je teje'ega monou te'ỹina 'gã nee 'ga upe. “Eja'yra 'ga erowiarukat Israeu juapyrera 'gã nupe, ki Ku'jyp”, 'jau je te'ỹina Jarejuwarete 'ga upe 'gã nee.

² Tepytuna 'gã je akwaap te'ỹina. 'Gã 'jawe futat je rekoi ikue. Iporowykywet 'gã Jarejuwarete 'ga upe numiamū. 'Ga muoryw are nanē 'gã afueweramū nū numiamū. A'ere 'gã nokwaawi 'ga remifutara. ³ Naeapyoi 'gã “Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiaara 'gã 'ga amuesage ojeupe” 'e are. A'eramū 'gã 'jau: “Moisesi 'ga je'egera renupawer are wea mỹina Moisesi 'ga 'eawera futat jane muesage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gã ajaupe numiamū. Jarejuwarete 'ga 'eawera jēmī 'gã erowiare'ema. “Teja'yra 'ga rerowiaara 'gã je amuesage tejeupe” 'ga 'eawera rerowiare'ema.

⁴ Kristu 'ga amanūmū jane katu'okawamū, 'Uwa 'ga upe jane muesageawamū. 'Ga rerowiaaramū etee jane jarejesageramū Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane 'jawe'em: “Moisesi 'ga je'egera renuw ire te janeresageramū Jarejuwarete 'ga upe”, 'jawe'em. Moisesi 'ga je'egera renuwa na-jane katu'oga'uweri. Jejui 'ga rerowiamū etee te jane jarejekatu'ogi Ku'jywa 'ga upe.

Werowiamū 'ga jane katu'oka

⁵ Ymã te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukari Moisesi 'ga upe rakue. “Jeje'ega renup katu katu re pëe pejejesageramū jee. Jeje'ega renup katu katuare'emamū pëe nepëa'wuri jee. Jeje'ega renup katu katu re nipo pejemogy nakwaparimū warãu rüi, e'i 'ga”, 'jau Moisesi 'ga 'gã nupe numiamū. A'ere 'gã nuerowiari pãwë pãwë 'ga je'ega. ⁶ “Jera'yra 'ga rerowiaaramū etee pënesage jee”, 'jau Janeruwarete 'ga rakue. A'ere kasi amumeramū: “Awÿja sipo awau ojeupia ywag ipe Kristu 'ga reruawamū wywy pe janee?” 'jau ne. 'Ut futat ako 'ga rakue. ⁷ “Awÿja nanë sipo ajee oo amanū ma'efera rerua imoferapa? pe'je nanë kasi ne nū”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are inuga rakue. Omoferap nanë ako Janeruwarete 'ga 'ga rakue nū. A'eramū pëe aipo 'jawe'em. ⁸ “Jarejuwarete 'ga je'ega pekwaap. Najemimi futari pë nui. 'Ga je'ega ki pëe imome'wau pejejaupe. Pejejea'aramū ee nū”, 'jau Moisesi 'ga ikwasiaa rakue. Poromū futat ore imome'ui pë nupe, Kristu 'ga mome'ui pë nupe. ⁹ Jejui Kristu 'ga rerowiaara 'gã Janeruwarete 'ga okatu'ok. “Jejui Kristu 'ga jejararetea”, 'jau pëe. “Janeruwarete 'ga Jejui 'ga omoferap” 'ea pëe erowiaa. A'eramū Janeruwarete 'ga pë katu'oka, pë pireita pëtywer awi. ¹⁰ “Jejui 'ga oferap” 'ea jane erowiar ire Janeruwarete 'ga 'jau janee: “Pëe jera'yra 'ga perowiat. A'eramū pëe pejejesageramū jee”, 'jau nipo 'ga janee, Jejui 'ga jane erowiamū. Jejui Kristu 'ga jejararetea jane 'eramū Janeruwarete 'ga jane katu'oka janetywer awi. ¹¹ Nan Isai 'ga ikwasiaa inuga ka'aran are janee rakue: “Janeruwarete 'ga nomojenosïukari Jejui 'ga rerowiaara 'gã wowase

'gã nekoramũ”, 'jau 'ga ikwasiaa rakue. ¹² Aipo kwasiaramũ 'ga jane mome'wau najuejue etee. Najudeuramũ ore upe etee rũi 'ga 'i aipo 'jau. Judeue'emamũ pẽ nupe nanẽ 'gã 'i aipo 'jau. Jejui Kristu 'ga Janejararetea. Judeuramũ Orejararetea 'ga 'ã, judeue'emamũ Pẽjararetea nanẽ 'ga nũ. 'Ga upe jane jareju'jaju'jawe etee futat. Mama'e esagea 'ga imua janee ojeupe enũjamũ. ¹³ Ymã te Jueu 'ga ka'arana kwasiari inuga janee rakue. “Ojeupe je katu'og ape 'jara 'gã Janeruwarete 'ga okatu'ok”, 'jau Jueu 'ga ikwasiaa rakue. A'eramũ 'ga judeu 'gã katu'oka, ojeupe aipo 'gã 'eramũ. Judeue'ema 'gã nanẽ 'ga ikatu'oka ojeupe aipo 'gã 'eramũ nũ.

¹⁴ Maran sipo ae, 'ga rerowiare'em ire, “je poar ape”, 'jau 'ga upe. Ni'e ekoetea'uweri ae 'ga rerowiare'em ire. Maran sipo 'gã 'ga rerowiaa eewi 'ga rera renupe'ema? Nuerowiari futari 'gã 'ga, 'ga rera renuwe'em ire. Sipo 'gã maran 'ga rera renupa 'ga amũ ojeupe imome'ue'em ire? Nuenuwi futari 'gã 'ga rera 'ga amũ ojeupe imome'ue'em ire. ¹⁵ Maran sipo 'gã amũ 'ga mome'wau Jarejuwarete 'ga omonoe'em ire? Nooi futari 'gã amũ 'ga mome'wau, Janeruwarete 'ga omonoe'em ire. A'ere Janeruwarete 'ga 'gã monoi futari Jejui 'ga mome'waukaa kwe pewara 'gã nupe. Ymã te Isai 'ga ka'arana kwasiari Jarejuwarete 'ga remimonofera 'gã nee rakue: “Esage futat morogyta esage mome'wara 'gã nura”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa Jejui 'ga mome'wara 'gã nee rakue.

¹⁶ Janeruwarete 'ga 'gã amũ monou Jejui 'ga mome'wau Israeu 'ga juapyrera 'gã nupe rakue.

A'ere 'gã amũ nuerowiari 'ga. Aipo are nanẽ Isai 'ga ka'arana kwasiaa 'gã nee rakue: “Nuerowiari futari 'ga amũ oreje'ega, ki Ku'jyp. Inãinãníĩ etee 'gã erowiaa'i”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue. ¹⁷ A'eramũ je a'eramũ 'jau pẽ nupe: Jejui 'ga mome'u renuw ire jane 'ga rerowiaa jarejem-ogyau.

¹⁸ A'jea sipo Israeu 'ga juapyrera 'gã nuenuwi Jejui 'ga mome'ua? Naani. Wenup futat 'gã numiamũ.

“Najuejue etee futat ywy pewara 'gã Janeruwarete 'ga je'ega mome'wara 'gã je'ega renuwĩ.

'Gã je'ega ojemuãina ywy pe”,

'jau Davi 'ga ymã ka'arana kwasiaa inuga rakue.

¹⁹ Nokwaawi sipo Israeu juapyrera 'gã? Naani. Okwaap futat 'gã. A'ere 'gã nĩparuerowiariweri 'gã ee. Moisesi 'ga ra'ne Jarejuwarete 'ga je'ega mome'wau 'gã nupe rakue:

“Anure nipo je judeue'ema mogyi tejemi-ayuwamũ. A'eramũ nipo pẽẽ 'gã nerekoayau ee”, 'jau Janeruwarete 'ga 'gã nupe.

“A'eramũ nipo pẽẽ pejemara'neramũ 'gã nee. Nĩ'akwaawi 'gã Jarejuwarete 'ga ree, 'jau nipo pẽẽ 'gã nupe numiamũ.

A'ere je te 'gã mogyi tejemiayuwamũ, e'i Janeruwarete 'gã”,

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²⁰ Isai 'ga nanẽ okyjawe'em Israeu 'ga juapyrera 'gã nui. Mama'e a'je mome'u awi nanẽ 'ga okyjawe'em rakue.

“Ymã judeue'ema 'gã Janeruwarete 'ga ree oporokwaawiwere'emamũ rakue. A'ere 'gã 'awamũ 'ga kwaawi.

Ymã 'gã 'jawe'em rakue: Ku'jywa 'ga emome'u oree, 'jawe'em rakue.

A'ere 'ga 'awamũ 'ga jekwaawukari 'gã nupe”, 'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²¹ Israeu 'ga juapyrera 'gã mome'uramũ Isai 'ga 'i rakue:

“Janeruwarete 'ga ojekwaawukat Israeu 'ga juapyrera 'gã nupe numiamũ. Wojere'emamũ 'ga ojekwaawukaa esaka 'gã nupe.

A'ere 'gã niporenuwiweri 'ga je'eg are. 'Ga ree 'gã jemogypygiwewere'emamũ”, 'jau Isai 'ga judeu 'gã mome'wau rakue.

11

Israeu juapyrera 'gã nee 'ga jemuaẽmawet

¹ Israeu juapyreramũ ore wi sipo Janeruwarete 'ga poiri? Naani. Nopoiri futari 'ga ore wi. Je judeua. Abraão 'ga juapyreramũ je rekoi. Abraão 'ga remyminũmera 'ga, Pẽjamĩ 'ga juapyreramũ je. ² Nopoiri futari 'ga wemiayuw ypyferamũ ore wi. Ymã we 'ga oreypy 'gã mũ'ëi tekotee 'gã nui rakue. Ojeupe futat 'ga oreypy 'gã mũ'jãu 'gã nui rakue. Ymã 'ã 'ga amũ ka'arana kwasiari Eliasi 'ga 'eawer are rakue. 'Ga 'eawera pekwaap. ³ Ymã Eliasi 'ga 'jau rakue: “Ku'jyp. Eneje'ega renupare'ema 'gã eneje'ega mome'wara 'gã wapisi-paw etee. Wyra rapyawa miamũ 'gã wetypap. A'eramũ jetee'i futat tekou. 'Awamũ 'gã je ree nanẽ afuweramũ nũ”, 'jau Eliasi 'ga Jarejuwarete

'ga upe rakue. ⁴ A'eramū Janeruwarete 'ga 'jau 'ga upe rakue: “Naani. Naene etee rūi ereko je rerowiaaramū. Sete miu je rerowiaara 'gā pytuna jemogyi. Nopoiri futari 'gā je rerowiar awi. Namuorywi 'gā maira'me a'agawa, Pau 'jawa. Sete miu 'gā je ia'gwau mama'e tywer awi”, 'jau Janeruwarete 'ga Eliasi 'ga upe rakue. ⁵ Nan tee futat 'awamū Janeruwarete 'ga judeu-ramū ore mū a'gui ojeupe. Naruapoi agawewi ore mama'e esagea 'ga upe. A'etea 'ga iporomutat ore ree, ore a'gwau ojeupe. ⁶ Wemifutar imū etee 'ga ore mū'jāu ore mogyau wemiayuamū. Naoreremiapofer are rūi 'ga ore mū'ēi ojeupe. Oreremiapofer are ore mū'ē re amunipo 'ā 'ga ore mū'jāue'em wemifutar imū. A'ere 'ga wemifutar imū etee futat ore mogyi wemiayuamū.

⁷ Ymā Israeu 'ga juapyrera 'gā juejue amuesage futari rakue. A'ere Janeruwarete 'ga namuesagepawi 'gā. Wemimū'ēme'ri 'gā etee 'ga imuesageu ojeupe. Amumera 'gā oporenuwiwere'emamū 'ga je'eg are. ⁸ Aipo are 'gā amū ymā ka'arana kwasiari inuga rakue:

“Wemimū'ēe'ema 'gā Janeruwarete 'ga nomoporenuwiwerukari oje'eg are, 'gā muapyakwafugukare'ema oje'eg are.

'Awamū miamū aipo 'gā naeapyoi 'ga je'eg are. Nojemogypygyi 'gā 'ga ree”,

'jau 'ga amū ikwasiaa ka'aran are rakue.

⁹ Davi 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Maraka 'gā wapo futat Jarejuwarete 'ga muory-pawamū numiamū. A'ere 'gā nopoiri futari otywer awi.

A'eramū nipo Janeruwarete 'ga 'gã nerekou tyweaete maraka pype futat.

¹⁰ Janeruwarete 'ga namueapyoukari 'gã mama'e a'je are. Wereko tywerete 'ga 'gã", 'jau Davi 'ga ikwasiaa judeu 'gã nee rakue.

¹¹ Opoit futat te Janeruwarete 'ga Israeu juapyrera 'gã nui? Naani. Opoiraiw etee 'ga 'gã nui. Anure nipo judeu 'gã poiri futari otywer awi. Anure nipo 'gã jemogypygygi Jejui 'ga ree. A'ere Janeruwarete 'ga, judeu 'gã Jejui 'ga ree ijemogypygyge'emaue, judeue'ema 'gã mojemogypygygukari Jejui 'ga ree, 'gã katu'oka. Judeue'ema 'gã nesag ire nipo judeu 'gã 'jau: "Kuu. Judeue'ema 'gã Janeruwarete 'ga okatu'ok, 'gã mogyau wemiayuamū", 'jau nipo 'gã 'gã nerekoayau 'gã nee. A'eramū nipo 'gã ojewya Jarejuwarete 'ga rerowiara upe.

¹² 'Awamū judeu 'gã nojemogypygygi Jejui 'ga ree. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e esage apowe'em 'gã nupe. A'eramū 'ga judeue'ema 'gã mojemogypygygukaa Jejui 'ga ree. A'eramū 'ga 'gã nupe ete mama'e esage apou, Jejui 'ga ree 'gã jemogypygamū wejue te. Anure te nipo judeu 'gã jewyri Jarejuwarete 'ga rerowiara upe nū. Ojeupe 'gã jewyramū nipo Janeruwarete 'ga mama'e esage monou ywy pewara 'gã nupe juejue. Ojeupe judeu 'gã jewyr are 'ga mama'e esage monou kwaiwete.

Judeue'ema 'gã katu'okawet

¹³ Pěē mū nupe, judeue'emamū pē nupe je judeuramū orojemome'ui. Ymā ako Janeruwarete 'ga je monoi Jejui 'ga mome'wau

judeue'emamū pē nupe ikue. Ajerowiat je aipo are. ¹⁴ Afutat je tepytuna 'gã amū juerekoaya pē nee. A'eramū nipo je a'e are Jejui 'ga rerowiarukaa 'gã amū nupe. Aipoa je afutarete futat. ¹⁵ Judeu 'gã nui opoiraiw ire, Janeruwarete 'ga judeue'ema 'gã mota'wai ojeupe, Jejui 'ga 'gã erowiamū. A'eramū nipo anure te Janeruwarete 'ga judeu 'gã mota'wau ojeupe nū. Judeu 'gã Jejui 'ga rerowiaaw ipe jane tee jareku'i pāwē pāwēnamū jarejemogyau. Sã'ã janeku'ia jarepytuna ferawamū. Nan tee futat nipo jane jareku'iramū judeu 'gã Jejui 'ga rerowiamū.

¹⁶ Y'wa 'ywa jara 'ga sipo y'wa 'ywa rapo jara etee? Naani. Y'wa 'ywa jara 'ga na'ywa rapo jara etee rūi. I'ywarete jara nanē futat 'ga nū, i'a jara nanē nū. Nan tee futat Janeruwarete 'ga judeu ypy 'gã jararetea. Janeruwarete 'ga remiayuwypyfera 'ã ore judeuramū rakue. A'eramū 'ã ore juejue judeuramū 'ga remiayuwamū arajemogyau.

¹⁷ Sã'ã ae y'wa 'ywa tyma. A'eramū 'ã akã mū osiniga etee. A'eramū 'ã ae ijaramū akã sinigera monoka jui. A'eramū 'ã ijara 'ga awau y'wa 'yw ekoete rakã monoka erua imujaa akã sinigera renawer ipe, akã sinigera 'yw are. Imujar ire akã ojopyyka imonogipyrera py'rau. Nan tee futat pēē. Judeuramū oreypya Janeruwarete 'ga remiayuwaretea. Oreypy 'gã 'ga ipyyrūmū imogyau wemiayuwamū. A'ere ore mū judeuramū naruerowiari 'ga. A'eramū 'ga werowiare'emamū 'gã amū mū'jāu wemiayuwamū ore wi. A'eramū 'ga judeue'emamū pēē mū mua pē mogyau wemiayuwamū werowiare'ema 'gã py'rau pē

mujaa judeuramū oreypy are. A'eramū pēē pejemu'jau oreypy are. ¹⁸ A'eramū ki pēē judeu 'gā ago'wawe'em. Imū'ēmyrera 'gā ago'wawe'em pejemogyau. Pejerowiaraip kasi pejee ne. Najudeu ypy 'gā nūi pē nee imujaripyrera. Pēē te 'ga pē mujat 'gā nee. A'eramū ki pēē pejerowiaraipe'ema pejee.

¹⁹ Pēē mū nipo 'jau jee: “Janeruwarete 'ga opoit judeu 'gā nui. A'eramū ore 'gā japy'rufera”, 'jau nipo pēē numiamū. ²⁰ Nuerowiari te 'gā Jarejuwarete 'ga. A'eramū 'ga a'eramū opoia 'gā nui. A'ere perowiat wejue te 'ga. A'eramū 'ga a'eramū pē mogyau 'gā py'rau wemiayuwamū. A'eramū ki pēē pejerowiaraipe'ema pejee. A'eramū pēē Jarejuwarete 'ga pojeupa. ²¹ Werowiare'em are judeu 'gā nereko tywer ire, sipo 'ga judeue'emamū nepē nereko tyweri werowiare'em ire? Judeuramū ore y'wa 'ywa rakārete 'jawewara. Judeue'emamū pēē imujaripyrera 'jawewara te. A'eramū nipo 'ga pēē nanē pē nereko tyweaete judeuramū orereko tyweawera apyraapa werowiare'em ire. ²² A'eramū jane Jarejuwarete 'ga kwaapa. Ajemuaēm 'ga werowiaara 'gā nee. A'ere 'ga werowiare'ema 'gā nereko tyweretei. 'Awamū pēē judeue'emamū 'ga rerowiaa pejemogyau. A'eramū 'ga opota'waramū pē nee. Wesageramū 'ga pē nupe. A'ere 'ga werowiar awi pepoir ire 'ga poiri pē nui, pē mū'jāu wemiayuw awi 'gā mū'ēawera 'jawe etee futat.

²³ Werowiare'em awi 'gā poir ire nipo Janeruwarete 'ga judeu 'gā nerua 'gā mogyau wemiayuwamū nū. ²⁴ Judeue'emamū pēē

na'ga remiayuweramū rūi. Werowiarāmū te 'ga pē mogyi wemiayuwamū. Judeu 'gā te 'ga remiayuwaretefera. Werowiare'emera 'gā 'ga imū'jāu wemiayuw awi. A'ere 'ga werowiaru'jaw ire 'gā mogyau wemiayuwamū nū. Aipoa taetu naayi futari 'ga upe. Sā'ā y'wa 'ywa jara wemimonogera rerura imujara imonokawera rowopyter are nū. A'eramū 'ā ojopyyka aye'em etee te. Nan tee futat 'ga judeu 'gā mogyau werowiaru'jaw ire wemiayuwamū aye'em etee te futat nū.

Jane ree 'ga pota'wa

²⁵ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe. A'eramū je mama'e mome'wau pē nupe, pē mueapyoawamū. Janeruwarete 'ga je mu'akwaapa ee. A'eramū je pē mu'akwaapa ee nanē nū. A'eramū pēē pejejerowiaraipe'ema pejejee etee. 'Awamū Janeruwarete 'ga opoiraiipa judeu 'ga nui. Nuerowiari 'gā 'ga. A'eramū 'ga poiraiwi 'gā nui. Anure te nipo 'gā 'ga rerowiari nū. 'Awamū pēē judeue'emamū pēē Jarejuwarete 'ga rerowiaa pejejemogyau. Ymā Janeruwarete 'ga judeue'emamū pēē mū pē mū'jāu ojeupe rakue. A'eramū wemimū'ēmera 'gā juejue werowiar ire nipo 'ga ojewya judeu 'gā nupe nū. ²⁶ Aiporamū te nipo judeu 'gā Jejui 'ga rerowiaararetei. Ymā te Isai 'ga aipo are ka'arana kwasiari inuga rakue:

“Anure nipo janetywera moiara 'ga ruri owaēma
Jerusareg awi, Siāo 'jaw awi. Aiporamū
u'aaw ipe nipo 'ga judeu 'gā katu'oka.

'Gā tywera moia Jako 'ga juapyrera 'gā nui.

²⁷ Janeruwarete 'ga 'jau judeu 'gā nupe:

Ymã te 'ã Janeruwarete 'ga 'i judeuramũ pẽ nupe rakue:

'Anure nipo je pẽtywera moiri pẽ nui', 'jau ako je ikue.

A'eramũ je pẽtywera moia pẽ nui te'eawer imũ etee futat, 'jau Janeruwarete 'ga rakue",

'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

²⁸ Judeuramũ ore mũ Jejui 'ga rerowiare'ema. A'eramũ Janeruwarete 'ga amara'neramũ aipo 'gã nee. A'eramũ 'ga 'jau: "Naje rerowiari pejepe. A'eramũ je tepoiraipe pẽ nui tejerowiarukaawamũ judeue'ema 'gã nupe", 'jau 'ga werowiare'ema 'gã nupe. A'eramũ 'ga opoiraipe 'gã nui. Aipoa esage judeue'emamũ pẽ nupe. A'etea Janeruwarete 'ga judeuramũ oreypy mũ'jãu ojeupe rakue. Nomoka'jami 'ga 'gã. A'eramũ 'ga 'gã juapyrer awi opoikatuwe'em.

²⁹ Ymã Janeruwarete 'ga judeuramũ oreypy mũ'jãu ojeupe rakue. "Pẽẽ 'ã je amũ'ẽ imogyau tejemiayuwamũ. Mama'e esage tomono pẽ nupe 'jau", 'jau 'ga 'gã nupe rakue. A'eramũ 'ga weatee'emamũ futat wemimũ'ẽmera 'gã nui. Oreypy 'gã nee 'ga reatee'emamũ futat ore wi.

³⁰ Ymã te judeue'emamũ pẽẽ Jarejuwarete 'ga je'ega nepeenuwi rakue. A'ere 'awamũ Janeruwarete 'ga jemuaẽmi pẽ nee. Judeu 'gã wenuwe'emamũ Janeruwarete 'ga jemuaẽmi pẽ nee.

³¹ 'Awamũ judeu 'gã nuenuwi futari 'ga je'ega. A'etea nipo anure 'ga 'gã nee ajemuaẽm nũ. Pẽ nee ajemuaẽmawera 'jawerimũ etee futat nipo 'ga 'gã nee ajemuaẽma nũ. ³² Janeruwarete 'ga 'jau janee najuejue etee futat rakue: "Nuenuwi 'gã jeje'ega. Mama'e tywera 'gã wapo ajemogyau. A'eramũ je

'gã mogyau ifaripyrrera 'jawewaramũ futat. 'Ga tywera 'gã nerekou”, 'jau 'ga rakue. A'eramũ 'ga 'jau “Tajemuaẽm 'gã nee 'jau”, 'jau 'ga janee rakue.

³³ A'jea futat Janeruwarete 'ga jemuaẽmi jane ree. Ekoay te nipo janereapyo katui we 'ã jane 'ga ree. 'Ga 'akwaap, 'ga remikwaap. Mĩmera jane nikwaakatupawi. 'Ga remiaporam are nanẽ jane jarejeapyoe'emamũ nũ. ³⁴ Ymã Isai 'ga ka'arana kwasiari rakue:

“Awỹja sipo Janejararete 'ga rea'awa okwaap?

Naani. Nitywi 'ga amũ.

Awỹja sipo 'ga mu'jau mama'e are?

Naani. Nitywi futari 'ga mu'jara 'ga amũ nũ'ũ”,
'jau Isai 'ga ikwasiaa rakue.

³⁵ Jo 'ga nanẽ ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nũ:

“Awỹja sipo mama'e omono Jarejuwarete 'ga upe omepyawamũ?

Naani. Nitywi 'ga amũ”,

'jau 'ga ikwasiaa rakue.

³⁶ Janeruwarete 'ga futat mama'e wapopap rakue. Nitywi futari 'ga remiapoe'ema. 'Awamũ miamũ 'ga ojejukau mama'e are. Ojeupe futat 'ga mama'e apoi rakue. Ojeupe futat 'ga mama'e mogyau rakue. A'eramũ ki jane 'ga muorypa ee. Jareojere'emamũ futat ki 'ga muorypa ee.

12

Jarejuwarete 'ga upe oporowyky ma'e

¹ Janeruwarete 'ga ajemuaẽm jane ree, a'e je pẽ nupe tekou. A'eramũ je a'eramũ 'jau tejewireramũ pẽ nupe, tejenyramũ pẽ nupe nanẽ je 'jau nũ: Sajemogy Jarejuwarete 'ga

upe oporowyky ma'eramū 'jau. Sã'ã janepyy 'gã weymawa mū monoa 'ga upe, 'ga muorypawamū rakue. Nan tee futat jane 'awamū jarejemogyi 'ga upe oporowyky ma'eramū, mama'e apou 'ga upe 'ga muorypawamū. Aipoa jane iapoa 'ga muekõẽãina jane ree. ² 'Ga rerowiare'ema 'gã 'jawe kasi pejemogy ne. 'Gã nee kasi pejemu'e ne. 'Gã 'jawe kasi mama'ea peapo ne. Jarejuwarete 'ga upe ki pe'je: “Eje'jawe je muea'arukar ape mama'e are, ki Ku'jyp”, pe'je ki 'ga upe. Aipoa 'ga iaporamū nipo 'ga remifutara pekwaap. Aipoa esage 'ga upe. Aipoa 'ga muorypa. Mīmera pēẽ ikwaapa. ³ Janeruwarete 'ga 'ã opãjẽ mua jee, je mogou oje'ega mome'waramū pē nupe ikue. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Pejerowiaaip kasi pejejee etee ne. “Je te 'ã jeresage 'gã apyraapa”, pe'je kasi ne. Jarejuwarete 'ga rea'ara 'jawe pēnea'at pejejee. Werowiamū 'ga opãjẽ mua pē nupe ojeupe pē moporowykyawamū. A'eramū ki pēẽ pejejeupe 'ga remimurer imū mama'e esage apou 'ga upe. 'Ga pē poaa mama'e apo are. A'eramū ki pēẽ 'jau: “Natejetee rūi je mama'e apoi. Janeruwarete 'ga je poat mama'e apo are”, pe'je ki.

⁴ Peesak jarejetea. Majepei teewara 'jawe futat janeretea. A'ere mukūi janereaa, mukūi janenamã, mukūi janepoa, mukūi janepya. Jarepou 'ã jane mama'e apou. Jarepyu 'ã jareatau. Jarejeau 'ã mama'e resaka. Jareapyau 'ã mama'e renupa. Naaju'jaju'jawe ete rūi futat 'ã oporowykyau. ⁵ Nan tee futat jane Jejui 'ga rerowiaaramū. Kwaiwete jane. Najareju'jawe ete rūi jane mama'e apoi. Jejui 'ga ree jarejemujar

ire jane jarejemogyau majepei 'yweteewara 'jawe futat. ⁶ A'ere jane najareju'jawe ete rūi mama'e apoi. Opājēa Janeruwarete 'ga imua janee, mama'e apoukaa janee. Oje'ega 'ga imome'waukaa jane mū upe. A'eramū jane jarejeupe 'ga remimurer imū, 'ga je'ega mome'wau kwe pewara 'gā nupe. ⁷ Jane mū upe 'ga mama'e apoukaa 'gā nupe, 'gā poaawamū. A'eramū jane, 'ga rerowiamū mama'e apou 'gā nupe. Jane mū upe 'ga 'gā mu'jaukaa mama'e are. A'eramū 'ga rerowiamū jane 'gā mu'jau mama'e are. ⁸ Jane mū upe 'ga 'gā muapyterātāukaa. A'eramū jane, 'ga rerowiamū, 'gā amū muapyterātāu mama'eay upe. Jane mū upe 'ga mama'e monoukaa. A'eramū jane, jarejakate'eme'emamū, mama'e monou 'gā nupe. Jane mū 'ga imogyau 'wyriaramū 'gā nupe. A'e 'gā ojejukau esage 'gā nee. Jane mū upe 'ga ojopoarukaa mama'e apo are. A'eramū aipo 'ga 'gā poaa aku'iramū.

⁹ A'jea futar iki pēporomutat pejemogyau pejejee. Pejejotywera kasi pefutar etee pejemogyau ne. Pejemu'e ki mama'e esage apoara 'gā nee. ¹⁰ Jejui 'ga rerowiaaramū 'ā pejemogy. A'eramū pēē pejemujaa pejemogyau pejejee rai'i. A'eramū ki pēē pejeporomutamū pejejee. Pejepojekuka esageramū ki pejejee pejemogyau. ¹¹ Pēwewue kasi pejemogyau ne. Pejepokagamū ki pejemogyau. Jarejararete 'ga upe pejerywamū pejeporowykyau. ¹² Anure nipo jane oi jarejemogyau Jarejuwarete 'ga pyri. A'eramū ki pēē pejerywamū pejemogyau. Pejejeupe mama'eay jesaukaramū,

pejeapyterātānamū jupe. Jarejuwarete 'ga upe pejeje'ega monou pejejemogyau. ¹³ Jejui 'ga rerowiaaramū mama'e tywe'emamū pēē mama'e monou 'gā nupe. Muku awi Jejui 'ga rerowiaara 'gā nuramū pēē 'gā mua pejejog ipe.

¹⁴ Pē nee iporomutare'ema 'gā nipo pē nerekou tyweaete. Pejejereko tyweramū pēē pejeje'ega etee pemono Jarejuwarete 'ga upe 'gā nee. “Mama'e esagea emono je rereko tywearera 'gā nupe”, pe'je ete ki 'ga upe 'gā nee. “Ereko tywet 'gā je ree”, pe'je kasi ne.

¹⁵ 'Gā amū norywamū ki pēē 'gā neruorypa. 'Gā amū joo'oramū ki pēē 'gā nerajaa'wau. ¹⁶ Pejepota'wa pāwēnamū etee futat ki pejejuee. Pejerowiaaraip kasi pejejee etee ne. Ajemogy tywe'ri ma'e 'gā neewe futat pejeporomutaramū pejejemogyau. “Je te 'ā i'akwaap ma'ea 'gā apyraap”, pe'je kasi ne.

¹⁷ Pejejeupe 'gā amū mama'e tywera apo re miamū nanē pejejepyke'ema mama'e tywera apowe'em 'gā nupe. Mama'e esagea etee pēē iapou 'gā nupe. A'eramū pē nesakara 'gā pē ago'wawe'em. ¹⁸ 'Gā mueue'em futat. Pejepy'ata'waramū etee futat 'gā nee. 'Gā amū pejemueramū pejepota'wa esageramū etee 'gā nee. ¹⁹ 'Ga amū mama'e tywera pejejeupe iapo re, pēē pejejepyare'ema. Tene Janeruwarete 'ga te nipo pē nepyat, 'gā nerekou tyweaete pē nee. A'eramū pēē pejejepyare'ema 'gā nui. Ymā Moisesi 'ga ka'arana kwasiari inuga aipo are rakue:

“Je te aepyat pēē, pē nupe 'gā mama'e tywera apo re.

Je te 'gã areko tywerete pẽ nee, e'i Janeruwarete 'ga",

'jau Moisesi 'ga ikwasiaa inuga rakue. A'eramũ ki pẽẽ pejejepyare'ema, a'e je 'ã pẽ nupe.

²⁰ Janeruwarete 'ga je'eg imũ etee futar iki mama'ea peapo, 'jau je pẽ nupe.

"Pejejee iporomutare'ema 'gã py'arayparamũ pẽẽ mama'e monou etee 'gã nupe, 'ga mo-jemi'waa.

'Ga 'yuwejamũ pẽẽ 'y monou 'gã nupe. A'eramũ 'ga ojeupe mama'e esagea pẽẽ iaporamũ ojenosõu wemiapo tywer are",

'jau 'ga amũ ikwasiaa inuga ka'aran are rakue.

²¹ Pejejereko tywearera 'gã motesirũgatue'em, pejejepyke'ema. Pejejeupe 'gã mama'e tywera aporamũ mama'e esagea etee iapou 'gã nupe. A'eramũ 'gã ota'waramũ pẽ nupe.

13

Peje'wyrriara je'ega peenup

¹ Peje'wyrriara 'gã je'ega ki peenuw ete pejemogyau. Janeruwarete 'ga te 'gã mogy 'wyrriaramũ pẽ nupe. A'eramũ ki pẽẽ 'gã je'ega renupa etee futat pejemogyau. ² 'Gã je'eg are pejeporenuwiwere'em ire nipo pẽẽ Jarejuwarete 'ga je'eg are nanẽ pejeporenuwiwere'emamũ nũ. Janeruwarete 'ga futat 'gã omogy 'wyrriaramũ janee. A'eramũ 'gã je'ega renupare'ema 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega nanẽ enupe'ema nũ. A'eramũ nipo Janeruwarete 'ga 'gã je'ega renupare'ema 'gã nerekou tyweaete. ³ A'eramũ pẽẽ pejejereko tywer awi pejejea'gwau mama'e

esagea ete iapou. Mama'e esage apoara 'gã nokyjei o'wyriar awi. Mama'e tywera apoara 'gã te okyje o'wyriara 'gã nui, o'wyriara 'ga wereko tywer awi. Mama'e esagea etee iapo re pēē pejekyllawem peje'wyriara 'gã nui. Mama'e esagea pēē iapo re nipo 'gã 'i pē nupe: “Mama'e esagea etee peapo”, 'jau nipo 'gã pē nupe. ⁴ Janeruwarete 'ga te 'gã om̄yi 'wyriaramū pē nupe, pē poaawamū. A'ere mama'e tywera apo re, pekyje peje'wyriara 'gã nui. A'jea futat nipo 'gã mama'e tywera apoara 'gã nereko tyweri. Janeruwarete 'ga remimogyfera 'gã te 'ã 'wyriaramū pē nupe. A'eramū 'gã Jarejuwarete 'ga upe oporowykyau. A'eramū Janeruwarete 'ga mama'e tywera apoara 'gã nerekou tywerukaa 'gã nupe. ⁵ A'eramū ki pēē peje'wyriara 'gã je'ega renupa etee. Najarejereko tywer are etee rūi jane 'gã je'ega renuwi. “Jare'wyriara 'gã je'ega renuwa te esage” 'ea jane sikwaap. A'eramū jane 'gã je'ega renupa.

⁶⁻⁷ Janeruwarete 'ga 'gã m̄yina 'wyriaramū janee. A'eramū 'gã oporowykyau Jarejuwarete 'ga upe. A'eramū jane ka'aranūū monou 'gã nupe jarejeupe 'gã enūjamū 'gã mepyau. Pepojeup peje'wyriara 'gã.

Pēporomutar iki pejejuee

⁸ Pejejau i mama'e mū mua pēē kamēsīete imepyau pejejaupe. A'eramū 'ga 'jawe'em: “naje mepyi 'ga”, 'jawe'em. Pejomama'e mepye'ema rerekoukare'ema pejejaupe. Pejeporomutaramū pejemogyau pejejuee. Ajuee iporomutat ma'e 'gã Jarejuwarete 'ga je'ega wenuk katu katu

ajemogyau. ⁹ Ymã Moisesi 'ga Jarejuwarete 'ga je'ega kwasiari inuga janee rakue:

“Peko awi pejemirekoe'em are. Kũjãnamũ nanẽ pejekowe'em pejemene'em are.

Peporojuka awi. Pemunarũ awi mama'e are.

Pejejokaraemã futare'ema pejemogyau”,

'jau Janeruwarete 'ga ikwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

Aipoa 'ga je'ega a'jea futat. Enuw ire pẽẽ pejeporomutaramũ tãmẽjẽ pejejee pejemogyau. A'ere naaipo etee rũi 'ga je'ega.

“Pẽporomutat pejepyriwara 'gã nee pejejee pejeporomutara 'jawe etee futat.

Pejereko esage 'jawe etee futat pẽẽ pejejuerekou esage”,

'jau Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Moisesi 'ga upe rakue.

¹⁰ Aipoa 'ga je'eg imũ pejejee pejeporomutar ire, pẽẽ 'ga je'ega renupa katu katu. Ajuee iporomutat ma'e 'gã nuapoi mama'e tywera ajaupe.

¹¹ Ko futat nipo iwaẽmi ja'wyja'wy Jejui 'ga jeyyawa upe. A'eramũ ki pẽẽ pejeporomutaramũ pejejee. Pejejuerekou esage pejemogyau. Ajuee iporomutare'ema 'gã oset ma'e 'gã 'jawe. “Ko futat nipo Jejui 'ga jeyyri ja'wyja'wy janee” 'ea 'gã ikwaape'ema. Oset ma'e 'jawe 'gã ajemogyau, wapyakwafuge'emamũ. A'eramũ kasi pẽẽ oset ma'e 'jawe peko ne. Peje'akwaawamũ pejemogyau Jejui 'ga rur are. 'Ga rerowiar ypyramũ jane 'jau jarejaupe: “Niporomukui nipo 'ga ruawa”, 'jau ako jane jarejaupe ikue. Nuri we 'ga. A'eramũ je 'jau pẽ nupe: “Ko futat nipo 'ga ruri ja'wyja'wy”, 'jau je pẽ nupe. Jane

rerawau nipo 'ga ywag ipē jane mogyau ojepeyri nakwaparimū warāu rūi futat. ¹² Peesak futat 'ā ypytunimū wata ma'e 'jawewara kwaiwete mama'e tywera apoa. A'e are jane Jejui 'ga jewyt ja'wyja'wy kwaapa. Mama'e tywera mateepapa 'ga 'ua. Mama'e tywera apoara 'gā 'ga erekou tyweaete nipo 'gā jemogyarūe'emawer are. Sā'ā kwara pora ypytuna mateepawa. Nan tee futat 'ga mama'e tywera apo mateepapa 'ua. 'Ga rur ire nipo 'gā mama'e tywera apou'jape'ema futat. A'eramū ki jane a'jea futat jarepoia mama'e tywera apo awi. "Au'je ki mama'e tywera apo re", 'jau je pē nupe. Sā'ā jefaruua itajuaity rerekoa ojea'gwawamū ajuka awi. Nan tee jane mama'e esage etee siapo jarejea'gwawamū jarejereko tywer awi jarejea'gwau. Mama'e esagea etee iapo re Janeruwarete 'ga jane rerekou tywere'em. ¹³ A'eramū ki jane jarejemogyau esage. Kawīajaiwa rykure'ema jarejemogyau. A'eramū pēē pejejeawyrywe'emamū pejejemogyau. Jarejemirekoe'ema kūjā are jarekowe'em. Kūjāmera nanē okowe'em omene'em are nū. Jarejamuwe'em mama'e are. Jarejuerekoayawe'em nanē jarejuee nū. 'Arimū wata ma'e 'jawe peko. ¹⁴ Au'je mama'e tywera apo re, pejejemifutar ymaner imū etee. Jejui Kristu 'ga 'jawe futat pejemogy, mama'e esagea etee iapou.

14

Pejuago'o kasi ne

¹ Amumera 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā amū nipo weapyo katua'ne'emamū 'ga remifutara apo are.

“Ma'ja te Jejui 'ga afutat jane iapoa?” 'jau nipo 'gã ajemogyau. A'e 'gã pēē imua etee futat pejejepype, 'gã mueue'em futat nanē nū. ² “Janeruwarete 'ga mama'ea wapo janee janeremi'uramamū”, 'jau nipo pēē pejejemogyau. A'ere nipo eapyo katua'ne'ema 'gã amū 'jau: “Na'ui ae wyro'oa. Aipoa esage Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gã amū ajemogyau. ³ Ma'eramū sipo ajee pēē wyro'o 'waramū wyro'o'ware'ema 'gã peago'o pejejemogyau wyro'oa 'gã i'ue'emamū? Wyro'o 'ware'emamū nanē sipo pēē ma'eramū 'gã ago'wau wyro'oa 'gã i'uramū? Naani. Pejamue awi nanuar are. Janeruwarete 'ga te 'gã omogy wemiayuamū. ⁴ Janeruwarete 'ga janejararetea. Ma'eramū sipo pēē 'ga remiayuamū ago'wau? Napēnemiayuwa rūi 'gã. Ujara 'ga upe te 'gã mama'e apoi. Mama'e esagea 'gã iaporamū 'gã jara 'ga 'jau 'ga upe: “Mama'e esage peapo jee”, 'jau 'ga 'gã nupe. Mama'e tywera 'gã iaporamū 'gã jara 'ga 'jau 'gã nupe: “Aipo eneremiapofera mama'e tywera jee”, 'jau 'ga 'gã nupe. Janeruwarete 'ga wemiayuwa 'gã poaa mama'e apo are. A'eramū 'gã oporowykyau esage 'ga upe.

⁵ Pēē mū nipo 'jau: “Awamū 'araiwa. A'eramū jane jareporowykyawe'em 'awa 'ara rupi”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. A'ere nipo amumeramū pēē mū 'i: “Naani. Nanarūi. Aju'jaju'jawe etee futat 'ara”, 'jau nipo pēē mū pejejaupe. “Na'araiwa rūi 'awa 'ara” 'jaramū ki peporowyky etee futat jupi. Pejamue ekoete kasi nanuar are we ne. “'Araiwa 'awa 'ara rupi” 'jara 'gã nanē peporowykyramū pē mueue'em nanē ee nū. ⁶ 'Awamū 'araiwa 'jara 'gã “Jarejuwarete 'ga

pojeupawamū nipo ore iapoi”, e'i 'gā. A'eramū pēē 'gā nesaka etee futat nan 'gā jemogyramū. Wyro'o 'wara 'gā wyro'o 'wau Jarejuwarete 'ga muorypa aipoa wyro'o 'u are. Wyro'o 'ware'ema 'gā nanē wemi'u are Jarejuwarete 'ga muorypa nanē nū. ⁷⁻⁸ Mama'e apou 'ā jarejemogyau, Jarejuwarete 'ga muorypawamū etee futat jane mama'e apou. Jaremanūme'ēwe jane mama'e apou 'ga muorypawamū. Jane manū re nipo tekotee 'gā 'ga muorypa jane ree.

⁹ Janejararete 'ga, Jejui 'ga oferapa etee amanū awi rakue, Janejarareteramū ako ma'eramū rakue. Najuejue etee futat 'ga akou Janejarareteramū 'ga. Ajemogy ma'eramū jane upe, amanū ma'efera 'gā nupe 'jau 'ga akou rakue.

¹⁰ Ma'eramū sipo ajee pēē pejepyntuna 'gā Jejui 'ga rerowiaara 'gā peago'o ekoete pejemogyau? Naani. Pejuago'o awi 'gā. Janeruwarete 'ga te jane kwaap. Wowase ae majatykaaw ipe te 'ga 'i jane mū upe: “Nia'wryi eneremiapofera jee”, 'jau nipo 'ga jane mū upe. Amumeramū nipo 'ga 'jau jane: “Esage eneremiapofera”, 'jau nipo 'ga jane. A'eramū jane “nia'wryi eneremiapofera”, 'jawe'em jarejaupe. Wemifutar imū mama'e apoara 'gā nipo 'ga imojo'oka wemifutare'em imū mama'e apoara 'gā nui. ¹¹ Ymā te Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai 'ga upe rakue:

“Je te 'ā okoeteete ma'ea. Anure nipo ywy pewara 'gā juejue futat wapyka wenupy'āu je rowase ajemogyau je pojeupawa re-saukaawamū.

A'e pype nipo 'gā 'i jee: A'jea futat. Ene etee futat Orewareteramū ereko, 'jau nipo 'gā

ajuemianuwamū jee”,
 'jau 'ã Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa Isai
 'ga upe rakue.

¹² A'eramū jane a'eramū jarejemome'wau
 Jarejuwarete 'ga upe. Jarejekwawera jane
 imome'wau 'ga upe. Nimome'ui jane jarepytuna
 'ga rekwawera ete. ¹³ A'eramū ki jane
 jarejuago'wawe'em.

Peapo awi mama'ea pejepytuna 'gã
 motywerukaawamū. Pēneko esage resaga te
 pēpytuna 'gã nomotywerukari. ¹⁴ Jarejararete
 'ga ree je tejemujaa ikue. Ma'eramū 'ã je
 'ga remifutara kwaawi. A'eramū je 'jau pē
 nupe: Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mū
 janee numiamū. A'ere 'ã ae juawyawyi te.
 “Tejemi'ue'ema 'ua nipo je motywet Jarejuwarete
 'ga upe” 'jara 'gã nupe ia'wyre'ema futat.
¹⁵ A'eramū pēē aipo 'jara 'gã mu'arasige'ema
 nanuar are. Mama'e 'u enune nipo pēpytuna 'ga
 amū 'jau pē nupe: “Aga mama'e 'ua nia'wyrī
 Janeruwarete 'ga upe”, 'jau 'gã pē nupe. Aipo
 pejejeupe 'ga 'eramū pēē i'wawe'em futat 'gã
 neape. Kasi a'e pe 'gã jane kwaukat Jarejuwarete
 'ga upe “janeremi'ue'ema 'waukaa janee” 'gã 'i pē
 nupe ne. Nanuara pēē iapo re pejejakwaukaa
 a'jea futat. Nepēporomutari futari poromū
 pejepytuna 'gã nee. Napē katu'okawamū etee
 rūi Jejui 'ga manūi. Pēpytuna 'gã katu'okawamū
 nanē futat Jejui 'ga manūi rakue. A'eramū
 ki pēē mama'e apowe'em pejepytuna 'gã
 motywerukaawamū Jarejuwarete 'ga upe.
¹⁶ “Mama'e esagea etee je aapo”, 'jau nipo
 pēē pejemiapofer are. A'ere nipo 'ga amū

pĕnemiapofera resag ire 'jau: “Aipoa nia'wyri Janeruwarete 'ga upe”, 'jau nipo 'gã. A'eramũ pĕẽ 'gã neape iapou'jape'ema. A'eramũ nipo 'gã pĕnemiapofer esage kurape'ema. ¹⁷ Janeruwarete 'ga jane'wyriararetea. Najarejemi'u are rũi jane jemogyi 'ga remiayuwamũ. 'Ga remifutar imũ mama'e apoararete jane jemogyi 'ga remiayuwamũ, jane mopy'ata'wau, 'ga 'Agesagea jane maku'iu. ¹⁸ Nan jarejemogyau jane mama'e apou Jejui 'ga remifutar imũ. Aipoa jane iapo re Janeruwarete 'ga worrywamũ jane ree. Jane resakara 'gã nanẽ 'jau nũ: “Mama'e esage aipo 'gã wapo”, 'jau nipo 'gã janee ojemu'jau jane ree jane resag ire.

¹⁹ Ma'eramũ ki sajemogy esage futat jarejejukau esage jarejuee. Aipo apo re nipo jane jarejekoty'aa esage jarejuee. Jarejopoa esage 'jau aipo pyu. Jane jarejomojemogyppygukaa Jejui 'ga ree. ²⁰ Janeruwarete 'ga Jejui 'ga rerowiarukaa janepytuna 'gã nupe. A'eramũ pĕẽ a'eramũ 'ga rerowiar awi 'gã momoirukare'ema 'gã nemi'ue'ema 'u are. Nitywi futari i'upyre'ema mama'e mũ pĕ nupe numiamũ. A'ere jane jarepytuna 'gã motywerukari Jarejuwarete 'ga upe 'gã nemi'ue'ema 'gã nupe i'uukar ire. Nia'wyri nanuara. ²¹ A'eramũ jane mama'e 'wawe'em nanuara 'gã neape jarejemogyau, “wyro'o 'ua je kwaukat je motywerukaa Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gã neape. “Y'waynana rykura nanẽ je kwaukaa 'ga upe nũ” 'jara 'gã neape nanẽ i'wawe'em nũ. ²² Pĕẽ mũ nipo 'jau: “Nitywi futari i'upyre'ema jee”, 'jau nipo pĕẽ. A'eramũ pĕẽ etee futat i'wau pejemogyau pejeapyakawe'em

'gã nee. 'Gã nowase te kasi ajee pe'u ne. “Pe'u etee” 'jawe'em nanẽ 'gã nupe 'gã muewe'em ne. Jarejuwarete 'ga upe etee pejeporogytau 'gã nee. “Jarejuwarete 'ga upe etee je esage ma'e apoi” 'jara 'gã aku'iramũ akou. Nojenosĩ futari 'ga Jarejuwarete 'ga wi. ²³ “Aipo 'u re sipo je jemote'ari Jarejuwarete 'ga upe” 'jara 'gã ojekwau futat Jarejuwarete 'ga upe aipo 'u re. Nokwaawi 'ga Jarejuwarete 'ga remifutara aipo are. A'eramũ 'ga aipo 'u re ojemotywea Jarejuwarete 'ga upe. “Aga nojemotyweri Jarejuwarete 'ga upe” 'e re jane mama'e apou. A'eramũ jane jarejemotywere'ema 'ga upe.

15

Jeju 'ga ree pejomogypygyk

¹ Jane Jeju 'ga ree ojemogypygygarete ma'eramũ ki jane 'ga ree ojemogypygy'gi ma'e 'gã poaa 'ga ree 'gã mojemogypygyg are. A'eramũ futat 'gã moywyradena 'ga rerowiar are. Jarejee etee kasi janerea'ar ine. ² Jarepytuna 'gã nee nanẽ ki janerea'at jarejemogyau. “Maran je tepytuna 'ga poaa, 'ga mojemogypygygukareteu Jeju 'ga ree?” 'jau ki jane jarejeupe, jarejea'aramũ 'gã nee. A'eramũ jane jarejemogyau esage mama'e apou 'ga nowase Jeju 'ga ree 'gã mojemogypygygukaawamũ. ³ Naojetee rũi Jeju 'ga rea'aramũ. Naojemuorypawamũ ete rũi 'ga mama'e apoi, 'Uwarete 'ga je'ega 'gã enupa. 'Ga rerekou tyweaete agawewi 'gã. A'etea 'ga 'Uwa 'ga je'ega wenup. Ymã te 'ga amũ ka'arana kwasiari 'ga ree rakue:

“Ene kurapa 'gã je nanẽ je kurapa nũ, Kiapi'ni”,
'jau 'ã 'ga je'ega 'upa ka'aran are ojekwasiaa rakue,
Jejui 'ga kurapawer are futat 'ga inuga rakue.

⁴ Naokwasiarukat tee rõi Janeruwarete 'ga
ka'arana 'gã nupe rakue. Wemifutar are
jane mu'jawamũ te 'ga ka'arana kwasiarukari
inugukaa 'gã nupe rakue. Imogytaramũ jane
jarejemu'jau mama'eay upe jareapyterãtã are.
'Ga je'ega rerekwara ka'arana jane imogytaa
jane maku'iu jane mogyau. A'eramũ jane
'ga pyri jarejemogy rapesaka jarejemogyau.
⁵⁻⁶ Jarejuwarete 'ga upe teje'ega monou te'ỹina
pẽ nee: “Ene te 'ã Oreruwaretea, Kiapi'ni. Ene te
'ã ore muapyterãtã ape mama'eay upe. Ene te 'ã
ore maku'iu mama'e are. A'eramũ ki ene eja'yra
'ga rerowiaara 'gã mogyau majepei 'yweteevara
'jawe”, 'jau je Jarejuwarete 'ga upe pẽ nee.
Majepei 'yweteevara 'jawe pejemogyramũ nipo
pẽẽ mama'e apou Jejui Kristu 'ga 'jawerimũ
etee futat. A'eramũ nipo pẽẽ Jarejuwarete
'ga muorypa, Jarejararete 'ga, Jejui Kristu 'ga
Ruwarete 'ga muorypa pejeju'jaju'jawe etee futat.

⁷ Jejui Kristu 'ga oporomutaramũ pẽ nee.
A'eramũ ki pẽẽ pejeporomutaramũ pejejemogyau
pejejee. Jejui 'ga pejefutara 'jawe ete futat
pejafutat. Aipoa aporamũ nipo pẽ nesakara
'gã Jarejuwarete 'ga muorypa pẽ nee. ⁸ Ymã
Janeruwarete 'ga 'jau judeu ypy 'gã nupe rakue:
“Anure nipo je tejemipyrrũmera 'ga muri pẽ
nupe pẽ katu'okawamũ”, 'jau 'ga 'gã nupe rakue.
A'eferupi te futat aje 'ã 'ga wa'yra 'ga muri 'gã
nupe. “U'eawer imũ etee futat Janeruwarete
'ga mama'e apoi”, 'jau jane jarejeapyoramũ ee.

⁹ Jeju 'ga mura Janeruwarete 'ga muorywukaa judeue'ema 'gã nupe. “Ene te 'ã erejemuaēm ore ree. Ma'eramū 'ã eja'yra 'ga eremut ore katu'okawamū”, 'jau judeue'ema 'gã Jarejuwarete 'ga muorypa ee. Ymã 'ga amū ka'arana kwasiari aipo are rakue:

“Anure nipo je maraka'agi ene upe judeue'ema 'gã pype.

'Mama'e esagea ereapo jee. A'eramū je ene muorypa ee', 'jau je temaraka'aga ene upe”, 'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹⁰ Aipo are wējēmī futat 'ga amū ka'arana kwasiaa rakue:

“Janeruwarete 'ga judeu 'gã amū'ē ypy imogyau wemiayuwamū.

'Gã netee futat judeue'ema 'gã Jarejuwarete 'ga muorypa ajemogyau”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

¹¹ Aipo are wējēmī futat amū 'upa nū:

“Judeue'emamū nanē ki pēē Jarejuwarete 'ga muorypa.

Najuejue etee futat ywy pewaramū 'ga muorypa”, 'jau 'ga ikwasiaa inuga rakue.

¹² Isai 'ga nanē ka'arana kwasiaa aipo are futat rakue nū:

“Anure nipo Jese 'ga juapyra 'ga amū ruri pē nupe. Judeue'ema 'gã 'wyriaramū nipo 'ga akou.

Anure nipo 'ga jane rerawau jane mogyau ywag ipe, 'jau nipo judeue'ema 'gã 'ga upe”,

'jau Isai 'ga ka'arana kwasiaa inuga ee rakue.

¹³ Janeruwarete 'ga ojeapesagukaa janee. Anure ojepyri jarejerooa jane iapesaka jarejemogyau. Afutat je 'ga pē maku'ia. 'Ga pē

mopy'ata'waa nanē je ifutaa nū. Werowiarāmū nipo 'ga aipo apou pē nupe. U'agesage pājē mū 'ga ojee pē mojemogypygyukaa tāmējē. A'eramū nipo pēē pejerowiaa ojepyri 'ga pejereroo are.

Paulo 'ga remifutat

¹⁴ Pēē jerewirera 'jawe. Kūjānamū pēē jerenyra 'jawe nanē nū. Pejepota'wa esageramū a'e pejemogyau pejejee. Aipoa je ikwaapa. Peje'akwaawamū nanē a'e pejemogyau nū. A'eramū pēē pej jamu'akwaaparūmū mama'e are. ¹⁵ Aipoa a'jea futat. A'etea je ka'arana kwasiaa mama'e are pē muea'aawamū. Tejenosōue'em futat je ka'arana kwasiaa imonou pē nupe. ¹⁶ Janeruwarete 'ga je mogou Jejui 'ga upe oporowyky ma'eramū. Judeue'emamū pē nupe 'ga je monoi Jejui 'ga mome'waukaa pē nupe. A'eramū je pē mu'jau 'ga ree tekyjawe'em: Jejui 'ga pēē erowiarāmū Janeruwarete 'ga pē katu'oka pē mogyau wemiayuwamū. U'agesagea 'ga imua pē nupe, pē muesageawamū ojeupe, 'jau je pē nupe. 'Ga 'Agesagea pē muesage re 'ga worrywamū 'ūina pē nee. ¹⁷ Jejui Kristu 'ga ree je jemujari. A'eramū je tejerowiaa Jarejuwarete 'ga upe teporowyky are te'ŷina. ¹⁸ A'eramū je 'ga upe teporowykyawera mome'wau pē nupe. Tejenosōue'em je imome'wau pē nupe. Natejetee rūi je porowykyi 'ga upe. 'Ga te je moporowykyukat ojeupe. Jejui 'ga je mogou judeue'emamū pē nupe, 'Uwa 'ga je'ega renuwukaawamū pē nupe ikue. Te'eawer imū nipo je 'ga rerowiarukaa pē nupe ikue. Tejemiapofer imū nanē nipo je 'ga rerowiarukaa

pē nupe nū. ¹⁹ U'agesagea 'ga imua jee. A'eramū je 'ga pājē mū aereapiopoe'ema apou. A'eramū 'gā aipo resag ire 'ga rerowiaa. Amunawa moyka je tewau tekou 'ga mome'wau kwe pewara 'gā nupe. Jerusareg ipe je 'ga mome'u ypyrugi ikue. A'e awi je tewau 'ga mome'wau tekou 'gā nupe amuna'wi pe. Amuna'wi moyka 'ga mome'wau ikue. Tewau tewaēma Iliria ka'a pe. A'eramū je Iliria ka'a pewara 'gā nupe nanē Kristu 'ga mome'wau ikue. ²⁰ Kristu 'ga ree jeporomome'uweramū 'ga rera renupare'ema 'gā nupe. Nafutari je 'ga mome'uawera amunaw ipe etee 'ga mome'ua tekoa 'ga amū py'rau nū. Najeporomome'uweri je 'ga rera renupara 'gā nupe ete. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe 'ga mome'u are te jefuweramū. ²¹ Ymā 'ga amū ka'arana kwasiaa ee rakue:

“Ga rera renupare'ema 'gā nanē 'ga rera wenup futat nū.

'Ga rera kwaapare'ema 'gā nipo 'ga rer are eapyo nanē akou”,

'jau 'ga ikwasiaa ka'aran are rakue.

²² Ma'eramū je 'ā nooa'nei pē pyri. 'Ga rera renupare'ema 'gā nupe ra'ne je oi 'ga mome'wau. ²³⁻²⁴ 'Auwara 'gā nupe je Kristu 'ga mome'wau'jau'japa. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Ymā we jeparuesagiweramū pē nee. A'eramū nipo je tewau pē nesaka. Anure nipo je oi Espājā ywy pe. A'eramū je tewaw ipe Roma pe tekotekou'i tepytau ra'ne. Pejejepype je rekoramū nipo jane jareku'iramū jarejue. A'eramū nipo pēē mama'e mua jee jeremirerooramū je poaawamū.

25 A'ere je nooi we. Jerusareg ipe ra'ne je oi, Jarejuwarete 'ga remiayuwa 'gã poaawamũ. 26 Masetoni ywy pe Jejui 'ga rerowiaara 'gã ka'aranũ pe muri jee Akaja ywy pewara 'gã netee ai'i, Jerusareg ipewara 'gã, Jejui 'ga rerowiaara 'gã nupe ai'i. Jerusareg ipewara 'gã amũ nitywi futari mama'e pyu. A'eramũ kwe pewara 'gã ka'aranũ mua 'gã nupe 'gã poaawamũ. A'eramũ je a'e rerawau Jerusareg ipe 'gã nupe. 27 Wemifutar imũ etee futat 'gã oka'aranũ majatykau 'gã nupe, 'gã poaawamũ. A'ea 'gã nemiapoa esage futat. Judeu 'gã futat Jejui 'ga mome'wau judeue'ema 'gã nupe rakue. A'eramũ 'awamũ judeue'ema 'gã ka'aranũ monou judeu 'gã nupe 'gã poaawamũ. Aipoa esage futat. 28 A'eramũ je 'gã ka'aranũ rerawau 'gã nupe. 'Gã nupe eroo ejar ire te nipo je oi Espãjã ywy pe. Tewaw ipe nipo je tepytawaipa pẽ pyri. 29 Pẽ nupe tewaẽm ire nipo je tejeupe Jejui 'ga remiapofera mome'wau pẽ nupe. Pẽ pype je rekoramũ nipo Kristu 'ga mama'e esage apou'jau'japa janee.

30 Jejui Kristu 'ga janejararetea. 'Ga ree jane jemogypygyi jarejemogyau. Janeruwarete 'ga 'Agesagea jarejafutarukaa janee. A'eramũ ki pejeje'ega monou Jarejuwarete 'ga upe je ree, je poaawamũ. 31 "Ea'gu ki Paulo 'ga ejerowiare'ema 'gã nui Judeja ywy pewara 'gã nui, Kiapi'ni. Ejerowiaara 'gã emaku'iukat Jerusareg ipe Paulo 'ga remireroofer are. Judeue'ema 'gã ka'aranũ are ene 'gã maku'iu", pe'je ki 'ga upe pejeje'ega monou 'ga upe je ree.

32 Aipoa Jarejuwarete 'ga iapo re nipo

jeku'iramū tewaēma pē nupe. Pē pyri Jarejuwarete 'ga teo futaramū nipo je oi futari pē pyri. A'eramū nipo jane jareku'iramū jarejuee. ³³ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'waara mama'e are. Pē pype 'ga rekoa je ifutaa tekou. A'jea futat je'ea.

16

Oje'ega 'ga imonou 'gã nupe 'gã futaa

¹ Anurenure'i nipo janerenyra ēē, Fepe ēē oi pē pyri. Jarejuwarete 'ga upe ēē porowykyi Sēkreja 'jaw ipe, Jejui 'ga rerowiaara 'gã poaaramū.

² A'eramū ki pēē pejejeupe ēē waēmamū pēē ēē monou pejejog ipe. Jarejararete 'ga pejejeupe iwaēma 'jawe futat pēē ēē rerekou ēē monou pejejog ipe. Nanuara ki Jarejuwarete 'ga remi-ayuwamū siapo jarejaupe. Jejui Kristu 'ga upe ēē porowykyi. A'eramū pēē ēē poaa, mama'e monou ēē upe ēē ifutaramū. Ymã ēē je poari ai'i. Tekotee 'gã nanē ēē ipooa nū.

³ Prisira ēē upe je teje'ega rerooukari ēē futaa. Ēēmena 'ga upe nanē nū, Akira 'ga upe nanē je imonou nū. Je pyri futat 'gã nekoi oporowykyau Jejui Kristu 'ga upe ikue. ⁴ 'Gã futat je jukaukare'ema ikue, je a'gwau ikue. 'Gã etee ojejukaukaa werewi je a'gwaaw ipe ikue. A'eramū je teku'iramū 'gã nee, 'gã mome'wau kwe pewara 'gã nupe. A'eramū judeue'ema 'gã nanē aku'iramū 'gã nee nū, 'gã je a'guawer are nū. “Au'jete pea'gu Paulo 'ga rakue”, 'jau 'gã 'gã nupe je ree. ⁵ Akira 'ga rog ipe kwaiwete 'gã jatykai Jarejuwarete 'ga muorypawamū. A'eramū je 'gã nog ipe ajatyka

ma'eramū 'gã nupe nanē teje'ega monou 'gã futaa nū.

Ipeneto 'ga jejekoty'aawaretea. 'Ga ra'ne Jēju 'ga rerowiaa Asia ywy pe ikue. 'Ga upe je teje'ega monou 'ga futaa nū. ⁶ Mari ēē upe nanē je teje'ega monou ēē futaa nū. Pē nupe ēē porowykyi kwaiwete. ⁷ Ātrōniku 'ga upe, Juniasi ēē upe je teje'ega monou 'gã futaa. Jepy tuna futat 'gã. Jēju 'ga rerowiare'ema 'gã 'gã imonou imunepa moromunepawa pype je pyri ikue. 'Gã Jēju 'ga remimonofera nanē futat rakue nū. Ymã Jēju 'ga 'gã monou ojemome'waukaa rakue. Jēju 'ga rerowiaara 'gã 'gã kwaapa najuejue etee futat. Kristu 'ga ree 'gã jemogypygyi je renunewe futat rakue.

⁸ Āpriatu 'ga upe nanē je teje'ega monoi nū. Jarejararete 'ga ree 'ga jemujari. Jejekoty'aawa 'ga. ⁹ Upanu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Ore 'jawe 'ga porowykyi Kristu 'ga upe. Estaki 'ga upe nanē je teje'ega monou. Estaki 'ga jejekoty'aawaretea. ¹⁰ Apeles 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Mama'eay upe 'ga wapyterātānamū opoire'ema Kristu 'ga rerowiar awi. Aristaporu 'ga py tuna 'gã nupe nanē je teje'ega monou. ¹¹ Eroitāu 'ga upe nanē je teje'ega monou. Jepy tuna futat 'ga ā. Narisu 'ga py tuna 'gã amū nupe nanē je teje'ega monou, Jēju 'ga rerowiaaramū 'ga nupe.

¹² Trifena ēē upe, Trifosa ēē upe we je teje'ega monoi. Jarejararete 'ga upe nanē 'gã porowykyi nū. Persi ēē jejekoty'aawa. Jarejararete 'ga upe ēē nanē oporowykyau kwaiwete. Ēē upe nanē je teje'ega monoi ēē futaa. ¹³ Rufu 'ga upe nanē je teje'ega monou nū. Jarejararete 'ga upe

oporowyky ma'ereite 'ga. 'Ga y ěě upe naně je teje'ega monou. Wa'yra 'jawe ěě je rerekoi jepi. ¹⁴ Asikrito 'ga upe, Flegōte 'ga upe, Hermes 'ga upe, Patrobas 'ga upe, Hermas 'ga upe, 'gã pytuna 'gã nupe we. ¹⁵ Filologo 'ga upe, Julia ěě upe, Nereu 'ga upe, 'ga renyra ěě upe, Olīpas 'ga upe. Mīmera 'gã nupe je teje'ega monou 'gã futaa. 'Gã pyriwara 'gã nupe we futat je teje'ega monoi, Jarejuwarete 'ga remiayuwamū 'gã nupe juejue je teje'ega monou.

¹⁶ Pejoman pāwē pāwē ki 'gã 'gã futaa. Jejui 'ga rerowiaara 'gã juejue oje'ega monou pē nupe, pē futaa.

Paulo 'ga 'gã mu'akwaapawet

¹⁷ Pěě jerewirera 'jawe. Kūjānamū pěě jerenyra 'jawe. A'eramū je pē mu'akwaapa mama'e are. Oo ekoete nipo 'gã amū o'meramū Jejui 'ga rerowiaaramū pē nupe: “Simotesirūgatu 'gã 'jau, 'gã mojo'okawamū 'jau”, 'jau nipo 'gã awau pē nupe. Pejea'gu ki 'gã nui. Perowiat kasi 'gã je'ega ne. “Gã pē mu'ea nia'wryri futari. Ore te aramu'e esage pěě”, 'jau nipo 'gã awau pē nupe. Pejepe'a etee ki 'gã nui. ¹⁸ NaJanejararete 'ga remiayuwa 'gã nūi poromū. NaKristu 'ga upe rūi aipo 'gã porowykyi. Wemifutar imū etee 'gã ajamu'jau ekoete. O'meramū te 'gã 'i, i'akwaawe'ema 'gã moryteeu ee.

¹⁹ A'ere nanarūi pěě. Jejui 'ga ree morogyta esagea pěě erowiaa pejejemogyau. A'eramū je teku'iramū pē nee. Afutat je pěě mama'e esage etee iapoa. Pěě mama'e tywera apoa je ifutare'ema. ²⁰ Janeruwarete 'ga jane mopy'ata'wararetea. Anurenure'i nipo 'ga

mama'eukwaawa 'wyrriara pājē mateepapa pē nupe. A'eramū nipo emiayuwa pē moryteeu'jape'ema mama'e are. Jarejararete 'ga upe je je'egi pē nee tekou: “Mama'e esagea eapo 'gā nupe. Ejejuka esage Roma pewara 'gā nee”, 'jau je Jarejararete 'ga upe, Jejui Kristu 'ga upe pē nee tekou.

²¹ Timoteo 'ga, je pyri oporowyky ma'ea 'ga nanē oje'ega monou pē nupe pē futaa. Lusu 'ga, Jasāu 'ga, Sosipatu 'ga. Judeua 'gā je 'jawe. 'Gā nanē “Jaruate te 'gā jemogyi” 'ea werooukat pē nupe nū.

²² Tersiumū je upe Paulo 'ga ka'arana kwasiarukari jee pē nupe. Jejui 'ga rerowiaaramū je nanē teje'ega monou pē nupe nū. ²³⁻²⁴ Gaio 'ga rog ipe je rekoi. 'Au futat Jejui 'ga rerowiaara 'gā ajatykau Jarejuwarete 'ga muorypawamū. Gaio 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Erasto 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. 'Auwaramū ore 'wyrriara 'ga upe ka'aranūū raarana 'ga. Kwaritu 'ga nanē oje'ega monou pē nupe. Janerewirera 'jawe 'ga nanē futat.

Jarejuwarete 'ga muorypawet

²⁵ Simuoryp ki Jarejuwarete 'ga! 'Ga 'ā Jejui 'ga rerowiarukararūmū pē nupe. Jejui Kristu 'ga ree morogyta esagea je imome'wau kwe pewaramū pē nupe. Ymā Janeruwarete 'ga namueapyoi 'gā Jejui 'ga ree rakue. A'ere 'awamū 'ga jane mueapyoi 'ga ree. ²⁶ Ymā Janeruwarete 'ga oje'ega kwasiarukaa ka'aran are oje'ega mome'wara 'gā nupe rakue. Jejui 'ga ree 'gā ka'arana kwasiari. A'ere Janeruwarete 'ga 'gā namueapyo katui ee. A'eramū 'gā weapyoe'emamū ajemogyau ee

rakue. A'ere 'awamũ Janeruwarete 'ga, Okoeteete ma'e 'ga jane mueapyo katui ee. A'eramũ 'ga Jejui 'ga mome'waukaa janee. “Jejui 'ga ree morogyta esagea pemome'u kwe pewara 'gã nupe najuejue etee. A'eramũ 'gã 'ga rerowiaa, 'ga je'ega renupa”, 'jau 'ga janee jane monou 'ga mome'wawamũ.

²⁷ A'eramũ ki jane a'e are Jarejuwarete 'ga muorypa. 'Ga 'ã i'akwaaw ekoete ma'e 'gã wapyraap. Ymã 'ã 'ga Jejui Kristu 'ga muri ywy pe 'ga jukaukaa janetywera mepyawamũ rakue. A'eramũ ki jane a'e are 'ga muorypa.

Kweramũ jeje'ega.

Janeruwarete 'Ga Je'eg
New Testament in Kayabí (BR:kyz:Kayabí)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayabí

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayabí

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
4079b71d-584e-51a5-ad2a-7eb18ed8c7d4